

ЗАКОН ЗА ДОБРОВОЛНО КАПИТАЛНО ФИНАНСИРАНО ПЕНЗИСКО ОСИГУРУВАЊЕ

("Службен весник на РМ", бр.07/08)

ГЛАВА 1 ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој закон се уредува доброволното капитално финансирано пензиско осигурување, основањето и работењето на доброволните пензиски фондови, друштвата за управување со доброволни пензиски фондови и друштвата за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови, како и организирањето на професионалните пензиски шеми за своите вработени од страна на работодавачи и за своите членови од страна на здруженија на граѓани.

(2) Доброволното капитално финансирано пензиско осигурување претставува пензиско осигурување на доброволна основа финансирано со капитализација на средствата. Во ова осигурување се вклучени лица кои не се опфатени во задолжително пензиско осигурување и лица кои се опфатени во тоа осигурување заради остварување дополнителен приход.

(3) Во доброволните пензиски фондови се уплаќаат доброволни придонеси од лица, работодавачи и здруженија на граѓани кои ќе одберат да придонесуваат во овие фондови чии средства се инвестираат во финансиски инструменти и се распределуваат согласно овој закон. Друштвата за управување со доброволни пензиски фондови и друштвата за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови управуваат со овие фондови.

(4) Никој освен друштво основано согласно овој закон не може да врши работи на маркетинг ниту да нуди доброволни пензиски фондови, професионални пензиски шеми или слични пензиски аранжмани ниту во својот назив да ги користи зборовите „Друштво за управување со доброволни пензиски фондови“, „Друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови“, „Доброволен пензиски фонд“, „Професионална пензиска шема“ или слични зборови, на македонски или на друг јазик.

Член 2

Основни начела врз кои се темели законот се следните:

1) **обезбедување дополнителни средства во случај на старост** – со доброволното капитално финансирано пензиско осигурување се обезбедува пензиски надомест во стари години, согласно овој закон;

2) **членување во доброволен пензиски фонд на доброволна основа** – член на доброволен пензиски фонд може да биде лице кое не е опфатено во задолжително пензиско осигурување или лице кое е опфатено во тоа осигурување, по сопствен избор;

3) **доброволно капитално финансирано пензиско осигурување засновано на дефинирани придонеси** – во ова осигурување однапред е дефиниран износот на придонесот кој се уплаќа, додека износот на пензискиот надомест не е однапред дефиниран и тој зависи од уплатените придонеси и нивното оплодување;

4) **обезбедување на средства за материјална сигурност на лица со капитализирање на средствата** – придонесите кои се уплаќаат на индивидуалните сметки на членовите се акумулираат и оплодуваат преку инвестирање;

5) **инвестирање на средствата врз основа на сигурност, диверзификација на ризик и одржување адекватна ликвидност** – при инвестирање на средствата на пензиските фондови треба да се постигне сигурност и да се одржува адекватна ликвидност на средствата, како и нивно инвестирање во различни инструменти со различен ризик; и

6) **транспарентност** – членовите на пензиските фондови добиваат редовни и детални извештаи за своите средства и друштвата за своите активности редовно ја известуваат јавноста и членовите.

Член 3

Во доброволното капитално финансирано пензиско осигурување е забранета секаква дискриминација на членовите по пол, раса, боја на кожа, јазик, вера и религија, политичка или друга определба, национално или социјално потекло, припадност на национално или етничко малцинство, или врз основа на имот, семејство, здравствена состојба и возраст.

Член 4

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1) **„Друштво за управување со доброволни пензиски фондови“** е акционерско друштво кое е основано и овластено да управува единствено со доброволен пензиски фонд, согласно овој закон.

2) **„Друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови“** е акционерско друштво кое е основано и овластено да управува со задолжителен пензиски фонд и со доброволен пензиски фонд, согласно овој закон.

3) **„Друштво за управување со задолжителни пензиски фондови“** е акционерско друштво кое е основано и овластено да управува само со задолжителен пензиски фонд, согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

4) **„Друштво“** е друштво за управување со доброволни пензиски фондови и друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови.

5) **„Доброволен пензиски фонд“** е отворен инвестиционен фонд основан и управуван од друштво за управување со доброволни пензиски фондови или друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови, согласно овој закон.

6) **„Задолжителен пензиски фонд“** е фонд основан и управуван од друштво за управување со задолжителни пензиски фондови или друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови, согласно Законот за

задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и согласно овој закон.

7) **„Агенција“** е Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување која го регулира и супервизира задолжителното и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување.

8) **„Чувар на имот“** е банка или специјализирана депозитарна институција на која друштво кое управува со доброволни пензиски фондови и друштво кое управува со задолжителни и доброволни пензиски фондови ја доверило одговорноста за чување на средствата на доброволните пензиски фондови и врши други активности определени со овој закон.

9) **„Финансиска институција“** е банка, друштво за осигурување, друштво за управување со пензиски фондови, друштво за управување со средства или слична финансиска институција.

10) **„Осигурител“** е работодавач или здружение на граѓани со седиште во Република Македонија кое организира и финансира професионална пензиска шема и уплаќа доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд за своите вработени или членови.

11) **„Професионална пензиска шема“** е шема договорена помеѓу работодавач и неговите вработени лица или здружение на граѓани и неговите членови, вклучена во доброволен пензиски фонд;

12) **„Поврзано лице“** во однос на одредено правно лице или физичко лице е:

а) поединечен акционер или група акционери кои поседуваат најмалку 20% од акциите со право на глас или иако поседуваат помал процент, можат да имаат посредна или непосредна контрола врз одлучувањето во тоа правно лице;

б) било кое друго правно лице во кое првото правно лице, посредно или непосредно, поседува најмалку 20% од акциите со право на глас или иако поседува помал процент, може да имаат посредна или непосредна контрола врз одлучувањето на тоа правно лице;

в) било кое друго правно лице во кое еден акционер, посредно или непосредно, поседува повеќе од 30% од акциите со право на глас и во ист временски период истиот акционер поседува, посредно или непосредно, повеќе од 30% од акциите со право на глас во првото правно лице;

г) физичко лице или лица кои имаат непосредна или посредна контрола, или се контролирани од или се под заедничка контрола на правното лице;

д) член на управен одбор, надзорен одбор или член на друг орган на управување или надзор на правното лице; и

ѓ) било кој член на потесното семејство или сродник заклучно со втор степен на крвно сродство, во врска со лицата наведени во оваа точка.

13) **„Контрола“** во смисла на точка 12 од овој член е кога едно лице:

а) директно или индиректно поседува мнозински влог во друго правно лице; или

б) директно или индиректно поседува мнозинство од правата на глас во друго правно лице; или

в) има право да назначува и разрешува мнозинство членови на органите на управување на друго правно лице, директно или индиректно, вклучувајќи и склучен договор со еден или повеќе акционери на другото правно лице за отстапување или здружување на нивните права на глас заради остварување заеднички интереси; или

г) има право да се остварува, директно или индиректно, значително влијание врз управувањето и донесувањето на политиките и финансиските и деловните одлуки на друго правно лице.

14) **„Член“** е физичко лице кое склучило договор за членство во доброволен пензиски фонд и има доброволна индивидуална сметка или има потврда за членство од друштвото кое управува со пензискиот фонд во кој лицето членува и има професионална сметка.

15) **„Доброволна индивидуална сметка“** е сметка на име на член во доброволен пензиски фонд на која членот или друго лице уплаќа доброволни придонеси на доброволна основа.

16) **„Професионална сметка“** е сметка во доброволен пензиски фонд на име на вработен на која единствено работодавачот уплаќа доброволен придонес или на име на член на здружение на граѓани на која единствено здружението уплаќа доброволен придонес.

17) **„Пренос“** е пренесување на средствата од една на друга индивидуална сметка на членот во ист или друг доброволен пензиски фонд.

18) **„Трансакциони провизии“** се надоместокот за берза на хартии од вредност, надоместокот за депозитар на хартии од вредност и провизијата за правните лица кои вршат услуги со хартии од вредност непосредно поврзани со тргување со средствата на доброволните пензиски фондови.

19) **„Агент“** е физичко лице кое врши работи на маркетинг на пензиски фондови и склучува договори за членство.

20) **„Пензиски надомест“** е надомест кој се исплаќа од доброволно капитално финансирано пензиско осигурување.

ГЛАВА 2

ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД

Член 5

(1) Доброволен пензиски фонд е отворен инвестиционен фонд, што се основа и работи согласно Законот за инвестиционите фондови, доколку со овој закон поинаку не е уредено. Доброволниот пензиски фонд го сочинуваат средствата од доброволните придонеси (во понатамошниот текст: придонеси) уплатени во име и за сметка на членовите на тој фонд и приносите од инвестираните придонеси, намалени за надоместоците што се наплатуваат од доброволниот пензиски фонд.

(2) Сопственици на доброволниот пензиски фонд се неговите членови, чии поединечни сопственички права се определени во зависност од износот на средствата на нивните сметки согласно член 101 од овој закон.

(3) Средствата на доброволниот пензиски фонд се целосно одвоени од средствата на друштвото кое управува со тој фонд.

Член 6

Со средствата на доброволниот пензиски фонд управува друштво кое го претставува и застапува пензискиот фонд пред трети лица.

Член 7

Седиштето на доброволниот пензискиот фонд е во седиштето на друштвото кое управува со тој пензиски фонд.

Член 8

Називот на секој доброволен пензиски фонд задолжително ги содржи зборовите “Доброволен пензиски фонд”.

Член 9

Средствата на доброволниот пензиски фонд не можат да бидат предмет на побарувања, ниту врз тие средства може да биде спроведено извршување од страна на, или од името на доверителите на друштвото кое управува со тој пензиски фонд.

Член 10

(1) Доброволниот пензиски фонд има статут кој содржи:

- а) основни начела и посебни ограничувања при инвестирањето, покрај оние пропишани со закон, начинот и органот за донесување и спроведување на инвестиционите одлуки;

б) начин на пресметување на трансакционите провизии непосредно поврзани со продавање и купување на средствата на доброволниот пензиски фонд и нивно одбивање од пензискиот фонд;

в) одбивања од средствата на доброволниот пензиски фонд заради плаќање на надоместоци на друштвото;

г) начин на водење на сметководството на доброволниот пензиски фонд;

д) начин на информирање на членовите на доброволниот пензиски фонд и дневниот весник во кој се објавува информативниот проспект на пензискиот фонд; и

ѓ) други податоци од значење за доброволниот пензиски фонд.

(2) Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (во понатамошниот текст: Агенцијата) дава согласност на статутот на доброволниот пензиски фонд.

Член 11

Најмалку еднаш годишно друштвото кое управува со доброволниот пензиски фонд изготвува финансиски извештаи за доброволниот пензиски фонд. Податоците содржани во финансиските извештаи треба да бидат изготвени согласно член 129 од овој закон, да бидат конзистентни и сеопфатни и да ја прикажуваат вистинската состојба за средствата на доброволниот пензиски фонд.

Член 12

(1) Едно друштво може да основа и да управува само еден доброволен пензиски фонд.

(2) По исклучок од став (1) од овој член, друштвата може да управуваат со повеќе од еден доброволен пензиски фонд на начин пропишан од Агенцијата, по претходна согласност од Министерството за труд и социјална политика. Агенцијата го утврдува датумот од кој сите друштва може да започнат со управување со повеќе од еден доброволен пензиски фонд, бројот на доброволни пензиски фондови со кои може да управува едно друштво, параметрите за инвестиционото протфолио, начинот на пренесување на средства меѓу доброволни пензиски фондови со кои управува исто друштво и други прашања за кои Агенцијата смета дека се од значење, врз основа на условите и степенот на развиеност на доброволното капитално финансирано пензиско осигурување и финансискиот пазар.

ГЛАВА 3
ДРУШТВО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ДОБРОВОЛНИ ПЕНЗИСКИ ФОНДОВИ И
ДРУШТВО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЗАДОЛЖИТЕЛНИ И ДОБРОВОЛНИ
ПЕНЗИСКИ ФОНДОВИ

Член 13

Друштво за управување со доброволни пензиски фондови и друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови се основа и работи согласно Законот за трговски друштва, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 14

Друштво за управување со доброволни пензиски фондови и друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови може да се основа и да работи само како акционерско друштво.

Член 15

(1) Називот на секое друштво за управување со доброволни пензиски фондови мора да ги содржи зборовите “друштво за управување со доброволни пензиски фондови”.

(2) Називот на секое друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови мора да ги содржи зборовите “друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови”.

Член 16

(1) Единствена дејност на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови е управување со доброволни пензиски фондови, нивно претставување пред трети лица, како и други дејности поврзани со управувањето со доброволни пензиски фондови.

(2) Единствена дејност на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови е управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови, нивно претставување пред трети лица, како и други дејности поврзани со управувањето со задолжителни и доброволни пензиски фондови.

Член 17

(1) Друштвото за управување со доброволни пензиски фондови наплатува надомест под услови и на начин утврдени во овој закон.

(2) Друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови наплатува надомест под услови и на начин утврдени во Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и во овој закон.

Член 18

(1) Основачкиот капитал на друштвото не може да се зголемува преку јавна емисија на акции.

(2) Акциите на друштвото се обични акции на име.

(3) Друштвото не може да издава приоритетни акции.

(4) Акционерите на друштво, согласно нивното учество во капиталот на друштвото, имаат еднаква положба во друштвото. Со статутот на друштвото не можат да се даваат повеќе права или поволности на одделни акционери или да им се ограничуваат правата или да се наложуваат дополнителни обврски.

(5) Ниту еден договор на акционерите или друг документ нема да има важност доколку содржи одредби спротивни на условите од став (4) од овој член.

Член 19

(1) Основачкиот капитал на друштво за управување со доброволни пензиски фондови изнесува најмалку 500.000 евра.

(2) Акционерите на друштво за управување со доброволни пензиски фондови се должни во рок од 45 работни дена да го зголемат акционерскиот капитал на друштвото за 500.000 евра преку влогови, кога средствата на доброволниот пензиски фонд со кој управува тоа друштво надминат 50.000.000 евра и во секој иден случај кога средствата на доброволниот пензиски фонд ќе се зголемат за натамошни 50.000.000 евра.

(3) Еврата од став (1) и (2) од овој член се пресметуваат во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на уплатата.

Член 20

(1) Основачкиот капитал на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови изнесува најмалку 1.800.000 евра.

(2) Акционерите на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови се должни во рок од 45 работни дена да го зголемат акционерскиот капитал на друштвото за 1.000.000 евра преку влогови, кога средствата на задолжителниот пензиски фонд со кој управува тоа друштво надминат 100.000.000 евра и во секој иден случај кога средствата на задолжителниот пензиски фонд ќе се зголемат за натамошни 100.000.000 евра. Исто така, во рок од 45 работни дена акционерите се должни да го зголемат акционерскиот капитал на друштвото за 500.000 евра преку влогови, кога средствата на доброволниот пензиски фонд со кој управува тоа друштво надминат 50.000.000 евра и во секој иден случај кога средствата на доброволниот пензиски фонд ќе се зголемат за натамошни 50.000.000 евра.

(3) Еврата од став (1) и (2) од овој член се пресметуваат во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на уплатата.

Член 21

(1) Основачкиот капитал на друштвото се уплатува само во парични средства.

(2) Основачкиот капитал на друштвото се уплатува во целост пред уписот на друштвото во Централниот регистар на Република Македонија.

(3) Централниот регистар на Република Македонија е должен да ја извести Агенцијата за секоја промена на основачкиот капитал на друштвото во рок од три дена од извршениот упис.

(4) Основачкиот капитал на друштвото се уплатува на сметка отворена во банка или во странска банка која има дозвола да работи на територијата на Република Македонија, согласно закон.

Член 22

(1) Основачкиот капитал на друштвото не смее да потекнува од заеми и кредити, ниту да биде оптоварен на било кој начин.

(2) Основачкиот капитал на друштвото мора да потекнува од законски извори и да биде оданочен согласно прописите на Република Македонија и прописите на земјата во која секој странски акционер е основан како правно лице.

Член 23

(1) Друштвото за управување со доброволни пензиски фондови е должно во секое време да го одржува износот на акционерскиот капитал, но не помалку од една половина од износот на основачкиот капитал од член 19 став (1) од овој закон, пресметан по методологија за пресметка на капиталот пропишана од Агенцијата, при што друштвото е должно да одржува ликвидност на средствата до износ не помал од процент од основачкиот капитал, кој го утврдува Агенцијата.

(2) Доколку дојде до зголемување на акционерскиот капитал согласно член 19 став (2) од овој закон, друштвото за управување со доброволни пензиски фондови е должно во секое време да го одржува износот на акционерскиот капитал, но не помалку од една половина од зголемениот износ на тој капитал.

(3) Друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови е должно во секое време да го одржува износот на акционерскиот капитал, но не помалку од една половина од износот на основачкиот капитал од член 20 став (1) од овој закон, при што е должно да одржува ликвидни средства во износ не помал од процентот од основачкиот капитал, кој го утврдува Агенцијата.

(4) Доколку дојде до зголемување на акционерскиот капитал согласно член 20 став (2) од овој закон, друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови е должно во секое време да го одржува износот на акционерскиот капитал, но не помалку од една половина од зголемениот износ на тој капитал.

(5) Друштвото е должно веднаш да ја извести Агенцијата за секое намалување на акционерскиот капитал под износите утврдени во став (1), (2), (3) и (4) од овој член.

(6) Агенцијата може да го укине одобрението за управување со доброволен пензиски фонд на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови доколку по намалување на капиталот од став (1) и (2) од овој член под утврдениот износ друштвото не изврши зголемување на капиталот до тој износ, во рок што самата ќе го определи, но не пократок од 90 дена и не подолг од една година.

(7) Агенцијата може да го укине одобрението за управување со доброволен пензиски фонд и/или одобрението за управување со задолжителен пензиски фонд на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски

фондови доколку по намалување на капиталот од став (3) и (4) од овој член под утврдениот износ, друштвото не изврши зголемување на капиталот до тој износ, во рок што самата ќе го определи, но не пократок од 90 дена и не подолг од една година.

Член 24

- (1) Друштво може да основаат домашни и странски правни лица.
- (2) Основачите кои поседуваат 51% или повеќе од основачкиот капитал на друштвото се финансиски институции, како и други правни лица кои посредно или непосредно, поседуваат повеќе од 50% од акциите со право на управување на финансиските институции.
- (3) Исто правно лице може да биде акционер само во едно друштво за управување со доброволни пензиски фондови.
- (4) Исто правно лице може да биде акционер само во едно друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови.
- (5) Акционер на друштво за управување со доброволни пензиски фондови може да биде акционер на друштво за управување со задолжителни пензиски фондови.
- (6) Акционер на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови не може да биде акционер ниту на друштво за управување со задолжителни пензиски фондови ниту на друштво за управување со доброволни пензиски фондови.
- (7) Друштво за управување со задолжителни пензиски фондови со седиште во Република Македонија не може да биде акционер во друштво за управување со доброволни пензиски фондови ниту во друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови со седиште во Република Македонија и обратно.
- (8) Осигурител може да биде акционер во друштво, согласно закон.
- (9) Поврзани правни лица можат заедно да бидат акционери само во едно друштво, освен во случајот од став (5) од овој член.
- (10) Доколку дојде до нарушување на воспоставените односи утврдени со став (3), (4), (5) (6), (7), (8) и (9) од овој член, поради организациони, статусни промени, промени во сопственоста или правната положба на правните лица, тие се должни да извршат соодветно усогласување со одредбите од овој закон, во рок од 180 дена од настанатата промена.

Член 25

(1) Основачи на друштво за управување со доброволни пензиски фондови кои поседуваат 51% или повеќе од основачкиот капитал на друштвото, може да бидат финансиски институции кои ги исполнуваат следните услови:

а) да има :

- 1) сопствени средства најмалку во износ од 9.000.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на пријавување за дозвола, доколку е банка;

2) основна главнина најмалку во износ од 3.000.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на пријавување за дозвола, доколку е друштво за осигурување;

3) основна главнина најмалку во износ од 500.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на пријавување за дозвола, доколку е друштво за управување со инвестициони фондови;

4) основна главнина најмалку во износ од 1.000.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на пријавување за дозвола, доколку е странско друштво за управување со пензиски фондови; и

5) основна главнина најмалку во износ од 5.000.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на пријавување за дозвола, за останати финансиски институции.

б) да е регистрирано и да работело најмалку три години;

в) да е во континуитет солвентно во неговото работење во Република Македонија или во странство; и

г) да има менаџерски тим составен од компетентни, стручни и искусни лица.

(2) Основач на друштво за управување со доброволни пензиски фондови кој поседува 51% или повеќе од основачкиот капитал на друштвото, може да биде правно лице кое поседува повеќе од 50% од акциите со право на управување на финансиска институција која ги исполнува условите од став (1) од овој член.

(3) Основач на друштво за управување со доброволни пензиски фондови кој поседува помалку од 51% од основачкиот капитал на друштвото може да биде правно лице кое ги исполнува условите од став (1) точка б), в) и г) од овој член.

Член 26

(1) Основач на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови може да биде правно лице што ги исполнува следните услови:

а) да има капитал најмалку во износ од 20.000.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија на денот на пријавување за дозвола;

б) да е регистрирано и да работело најмалку три години;

в) да е во континуитет солвентно во неговото работење во Република Македонија или во странство; и

г) да има постојан менаџерски тим составен од компетентни, стручни и искусни лица.

(2) Доколку како основач се јави странска финансиска институција покрај условите од став (1) од овој член, мора да има рејтинг препорачлив за инвестирање според реномирани меѓународни кредитни рејтинг агенции, најмалку за период од една година пред да се пријави како основач.

(3) Агенцијата поблиску ги пропишува условите од член 24 и 25 од овој закон и став (1) и (2) од овој член.

Член 27

(1) Секое стекнување или пренос на акциите на друштвото подлежи на претходна согласност од Агенцијата, во спротивно се сметаат за ништовни.

(2) Друштвото доставува до Агенцијата барање за согласност за стекнување или пренос на акции од име на лицето кое има намера да се стекне со акции или да ги пренесе акциите.

(3) Агенцијата дава согласност за стекнување или пренос на акциите на друштвото во рок од 30 дена од денот на доставување на барањето од став (2) од овој член, ако барателот ги исполнува законските услови да стане основач на друштвото.

(4) Обврската од став (1) од овој член не се однесува и на трансакции со акции кога по извршената трансакција, купувачот или со него поврзаното лице, заеднички не стекнале повеќе од 3% од акционерскиот капитал на друштвото.

Член 28

(1) Друштвото има управен и надзорен одбор.

(2) Управниот одбор на друштвото е составен од најмалку три члена.

(3) Надзорниот одбор на друштвото е составен од најмалку три члена.

(4) За член на управен одбор и надзорен одбор може да се именува лице кое, покрај условите пропишани со Законот за трговски друштва, ги исполнува и следните услови:

а) да има високо образование;

б) да има работно искуство од најмалку пет години во областа на правото, банкарството, сметководството, осигурувањето, управување со средства и инвестирање, управување со пензиски фондови или финансиски услуги; и

в) да не му е изречена прекршочна санкција забрана на вршење на професија, дејност или должност во областите наведени во точката (б) од овој став.

Член 29

(1) Член на управен одбор, на надзорен одбор односно генерален директор или директор во друштвото за управување со доброволни пензиски фондови не може да биде член на управен одбор или на надзорен одбор или да работи како генерален директор или директор на:

а) друго друштво за управување со доброволни пензиски фондови;

б) друштво за управување со задолжителни пензиски фондови;

в) друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови;

г) странски менаџер кој е избран да управува со средствата на доброволниот пензиски фонд;

д) чувар на имот во кој се чуваат средствата на доброволниот пензиски фонд; и

ѓ) секое лице кое има статус на поврзано лице со субјектите од точките а), б) в) г) и д) од овој став.

(2) По исклучок, забраната од став (1) точка б) од овој член не се однесува на членови на надзорен одбор на друштво за управување со задолжителни пензиски фондови во случај кога друштвото за управување со задолжителни пензиски фондови и друштвото за управување со доброволни пензиски фондови се поврзани лица.

(3) Забраната од став (1) од овој член се однесува и на лицата кои се вработени или поврзани по основ на договор за дело со субјектите од став (1) од овој член.

(4) Лицето од став (1) (2) и (3) од овој член е должно да ги исполнува условите од овој член од денот кога ќе биде именувано за член на управен одбор или надзорен одбор на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови, односно генерален директор или директор. Овие услови лицето не е должно да ги исполни во времето на пријавување за дозвола за основање на друштво за управување со доброволни пензиски фондови или барање на согласност за членство во управниот или надзорниот одбор.

Член 30

(1) Член на управен одбор, на надзорен одбор односно генерален директор или директор во друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови не може да биде член на управен одбор или на надзорен одбор или да работи како генерален директор или директор во:

а) друго друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови;

б) друштво за управување со доброволни пензиски фондови;

в) друштво за управување со задолжителни пензиски фондови;

г) странски менаџер кој е избран да управува со средствата на пензиските фондови со кои управува;

д) чувар на имот во кој се чуваат средствата на пензиските фондови со кои управува; и

ѓ) секое лице што има статус на поврзано лице со субјектите од точките а), б), в), г) и д) од овој став.

(2) Забраната од став (1) од овој член се однесува и на лицата кои се вработени или поврзани по основ на договор за дело со субјектите од став (1) од овој член.

(3) Лицето од став (1) и (2) од овој член е должно да ги исполнува условите од овој член од денот кога ќе биде именувано за член на управен одбор или надзорен одбор на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови. Овие услови лицето не е должно да ги исполни во времето на пријавување за дозвола за основање на друштвото за управување со

задолжителни и доброволни пензиски фондови или барање на согласност за членство во управниот или надзорниот одбор.

Член 31

(1) Друштвото за управување со доброволни пензиски фондови е одговорно пред членовите на доброволниот пензискиот фонд за штетите кои настанале како резултат на неизвршување, неправилно или несовесно извршување на задачите и обврските утврдени во овој закон, во врска со управувањето и претставувањето на одделен доброволен пензиски фонд, освен ако слабите и несоодветни резултати се должат на околности на кои друштвото не можело да влијае и кои не можеле да бидат променети од страна на друштвото и во случај на највисок степен на совесност.

(2) Друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови е одговорно пред членовите на задолжителниот и доброволниот пензискиот фонд за штетите кои настанале како резултат на неизвршување, неправилно или несовесно извршување на задачите и обврските утврдени во овој закон, во врска со управувањето и претставувањето на одделен пензиски фонд, освен ако слабите и несоодветни резултати се должат на околности на кои друштвото не можело да влијае и кои не можеле да бидат променети од страна на друштвото и во случај на највисок степен на совесност.

(3) Штетите од став (1) и (2) од овој член, настанати поради неизвршување, неправилно или несовесно извршување на задачите и обврските, не смеат да се покриваат од средствата на пензискиот фонд.

(4) Пренесување на извршувањето на одделни обврски на трето лице не го ослободува друштвото од одговорност.

Член 32

(1) Друштвото не смее да ги користи своите средства за:

а) стекнување или преземање акции и други хартии од вредност или влогови во други правни лица освен за стекнување со државни записи и обврзници издадени од Република Македонија;

б) давање заеми и обезбедување на гаранции или други обезбедувања освен оние пропишани со овој закон;

в) земање заеми и кредити и издавање обврзници, во вкупна вредност која надминува одреден процент од сопствениот капитал, кој процент го утврдува Агенцијата; или

г) купување или продавање на хартии од вредност доколку со ваквото тргување би се оневозможило купувањето или продавањето на хартии од вредност од средствата на пензискиот фонд со кој управува или доколку купувањето и продавањето на хартии од вредност со средствата на пензиски фонд би се реализирало по понеповолни услови за тој фонд.

(2) По исклучок од став (1) точка а) од овој член, друштвото за управување со доброволни пензиски фондови може да ги употребува своите средства за купување акции во субјект што врши работи на евиденција, тргување со долгорочни хартии од вредност, маркетинг или други административни дејности за друштвото, под услов тој субјект да ги извршува услугите исклучиво за тоа друштво или за друштво за управување со задолжителни пензиски фондови кое е поврзано лице со друштвото.

(3) По исклучок од став (1) точка а) од овој член, друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови може да ги употребува своите средства за купување акции во субјект што врши работи на евиденција, тргување со долгорочни хартии од вредност, маркетинг или други административни дејности за друштвото, под услов тој субјект да ги извршува услугите исклучиво за тоа друштво.

(4) Доколку друштвото има намера да купи акции во други субјекти согласно став (2) и (3) од овој член, вкупниот капитал за тие купувања заедно со цената платена за сите претходни купувања на акции кои ги поседува друштвото не може да надмине 10% од вкупниот износ на акционерскиот капитал на тоа друштво на датумот на купувањето.

Член 33

(1) Друштвото е должно да води целосна, точна и ажурна евиденција за индивидуалните сметки на секој член на пензискиот фонд со кој управува, за уплатените придонеси и пренесените средства за членот, бројот на сметководствени единици на сметката и вредноста на сметката на членот, како и други податоци утврдени со закон.

(2) Друштвото е должно да ги архивира и чува, согласно закон, сите документи и друга евиденција во врска со пензискиот фонд со кој управува, а особено:

а) податоците за членовите и за претходните членови вклучувајќи име, презиме и адреса, единствен матичен број и износот на индивидуалната сметка во моментот на напуштање на пензискиот фонд; и

б) податоци за сите купени и продадени средства за пензискиот фонд со кој управува, датумот на трансакциите, идентитетот на другата договорна страна и реализирана цена.

(3) Сите документи и друга евиденција мораат да се чуваат за период од 50 години.

(4) По истекот на времето од десет години од создавањето на некој документ или евиденција, истиот може да се чува единствено како електронски запис.

(5) Друштвото е должно да обезбеди заштита на личните податоци на членовите на пензиските фондови, согласно Законот за заштита на лични податоци.

(6) Во случај друштвото да престане да управува со пензискиот фонд, должно е да постапи согласно одредбите од став (2) и (3) од овој член.

(7) Агенцијата ја пропишува содржината и начинот за водење, архивирање и чување на евиденцијата од став (1) и (2) од овој член.

Член 34

(1) Друштвото е должно да има посебна организациона единица за внатрешна ревизија која за својата работа одговара пред надзорниот одбор на друштвото.

(2) Организационата единица од став (1) од овој член врши постојана и целосна контрола на законитоста и ажурноста на работењето на друштвото особено преку:

а) Следење на спроведувањето на прописите;

б) Следење на спроведувањето на интерните процедури и политики; и

в) Процена на општата ефикасност на работењето на друштвото.

(3) Организационата единица од став (1) од овој член изготвува годишна програма за работа за наредната година и извештај за внатрешната ревизија за претходната година и ги доставува на усвојување на надзорниот одбор на друштвото, најдоцна до 31 март.

(4) Лице вработено во организационата единица од став (1) од овој член врши работи единствено за внатрешната ревизија.

(5) Организационата единица од став (1) од овој член е должна да ги достави програмата и извештајот од став (3) од овој член до Агенцијата, истовремено со нивното доставување до Надзорниот одбор на друштвото.

Член 35

(1) Друштвото е должно да има надворешен овластен ревизор кој не смее да биде поврзано лице со друштвото или со акционери на друштвото, странскиот менаџер на средства или чуварот на имот и на кој во последните три години не се изречени мерки од страна на Институтот на овластени ревизори. Ист надворешен овластен ревизор може да изврши најмногу три последователни годишни ревизии за исто друштво.

(2) Друштвото е должно да објави извадок од ревидираниот финансиски извештај со мислење на овластениот ревизор, во најмалку еден дневен весник и на својата веб страна, во рок од 15 дена од усвојувањето на извештајот од страна на собранието на акционери на друштвото.

Член 36

(1) Претставници на друштвото задолжително учествуваат на обуки од областа на капитално финансирано пензиско осигурување организирани од Агенцијата.

(2) Агенцијата ги пропишува видот на обуките и начинот на нивното спроведување.

ГЛАВА 4 ОСНОВАЊЕ НА ДРУШТВО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ДОБРОВОЛНИ ПЕНЗИСКИ ФОНДОВИ

Член 37

(1) Друштво за управување со доброволни пензиски фондови се основа врз основа на дозвола издадена од Агенцијата, а по основањето, од Агенцијата добива одобрение за управување со доброволен пензиски фонд.

(2) Во Централниот регистар на Република Македонија се врши упис на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови само ако тоа има дозвола од Агенцијата издадена согласно условите пропишани со овој закон.

(3) Агенцијата поблиску го пропишува начинот на добивање дозвола за основање и одобрение за управување со пензиски фонд.

Член 38

(1) Заради добивање на дозвола за основање на друштво за управување со доброволни пензиски фондови заинтересираните лица до Агенцијата доставуваат барање со документацијата наведена во член 39 од овој закон и деловен план кој ги содржи деталите за сите надоместоци и провизии што ќе се наплатуваат согласно овој закон. Барање за одобрение за управување со доброволен пензиски фонд се доставува заедно со барањето за дозвола за основање на друштво.

(2) Барањата од став (1) од овој член се поднесуваат потпишани од овластени потписници на лицето или лицата кои би биле основачи на друштво, во форма пропишана од Агенцијата. Во случај да има повеќе лица кои имаат интерес да настапат како еден барател, барањата со документација се поднесуваат заеднички од името на сите лица.

Член 39

Кон барањата од член 38 став (1) од овој закон се доставува следната документација:

а) нацрт на статут на идното друштво за управување со доброволни пензиски фондови;

б) нацрт на статут на доброволниот пензиски фонд со кој ќе управува;

в) нацрт на договор со чувар на имот;

г) потпишана изјава од овластени потписници на сите лица кои би биле основачи, доколку добијат дозвола дека ќе основаат друштво за управување со доброволни пензиски фондови и доброволен пензиски фонд согласно овој закон;

д) список на основачите и податоци за поврзаноста на правните лица и објаснувања за карактерот на таквата поврзаност;

ѓ) за сите лица кои би биле основачи, заверени копии од основачките акти и статутите на друштвата и извадок од надлежен орган во кој се регистрирани, имиња и адреси на членови на управните одбори и заверени копии од последните три финансиски извештаи ревидирани од надворешен

овластен ревизор, како и секој дополнителен доказ потребен за да се покаже дека се исполнети условите од член 25 од овој закон;

е) документи со кои се потврдува дека на датумот на пријавување за дозвола, основачите кои ќе поседуваат 51% од основачкиот капитал на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови имаат големо искуство во управување со средства;

ж) доказ за потеклото на финансиските средства што ќе бидат уплатени на име основачки капитал на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови;

з) список на кандидати за членови на управниот одбор и на надзорниот одбор на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови заедно со изјави со кои тие се согласни да ги извршуваат овие функции доколку добијат дозвола за основање, и да ги задоволат сите услови пропишани со овој закон вклучувајќи повлекување од било која функција што претставува конфликт на интереси и е забранета со овој закон, како и опис на нивните стручни квалификации и на претходното професионално искуство;

с) податоци за лица кои ќе бидат на раководни места и други лица кои се предлага да бидат одговорни за инвестиционите одлуки, внатрешна ревизија, индивидуални сметки, маркетинг и контрола на агенти;

и) уверенија дека на лицата кои се членови на органите на раководење и управување на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови не им е изречена прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност во областа на правото, банкарството, сметководството, осигурувањето, управување со средства и инвестирање, управување со пензиски фондови или финансиски услуги;

ј) програма за имплементирање на основањето на друштво за управување со доброволни пензиски фондови и доброволниот пензиски фонд, како и организациона програма за структурата на друштвото;

к) програма за инвестиционата стратегија на доброволниот пензиски фонд;
и

л) други документи кои ги пропишува Агенцијата.

(2) Во рок од 30 дена од денот на приемот на барањата од член 38 став (1) од овој закон, Агенцијата може да побара доставување на дополнителни документи и податоци.

(3) Агенцијата може дополнително да испита одделни факти во врска со барањата и документацијата и за таа цел може:

а) да се обрати до други надлежни регулаторни и супервизорски органи и институции во Република Македонија и во странство и

б) да прибира документи и податоци од други извори.

Член 40

Агенцијата издава дозвола за основање друштво за управување со доброволни пензиски фондови и условно одобрение за управување со доброволен пензиски фонд на баратели, врз основа на документите и

податоците од член 39 од овој закон, доколку не е спротивно на интересите на лицата кои би можеле да се зачленат во идниот доброволен пензиски фонд кој ќе се основа согласно овој закон и по исполнување на следните услови:

а) документите и расположливите податоци покажуваат дека заинтересираните лица располагаат со финансиски средства за таа намена;

б) документите и расположливите податоци покажуваат дека заинтересираните лица ги исполнуваат условите за основачи од член 24 и 25 од овој закон;

в) документите и расположливите податоци покажуваат дека лицата предложени за членови на управен одбор и на надзорен одбор и лицата одговорни за инвестиционото управување ги исполнуваат условите утврдени со овој закон;

г) дека предложениот назив на идното друштво за управување со доброволни пензиски фондови или називот на доброволниот пензиски фонд нема да ги доведе во заблуда членовите на фондот, идните членови и било кое друго лице кое би можело да има контакти со друштвото и пензискиот фонд; и

д) дека работењето на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови и на доброволниот пензиски фонд ќе се врши согласно стандардите на управување со пензиски фондови и добрите деловни обичаи.

.Член 41

(1) Агенцијата одлучува за барањата од член 38 став (1) од овој закон во рок од 60 дена од приемот на барањата.

(2) На заинтересираните лица на кои им се прифатени барањата Агенцијата им издава дозвола за основање друштво за управување со доброволни пензиски фондови и условно одобрение за управување со доброволен пензиски фонд.

(3) Заинтересираните лица на кои им е издадена дозвола за основање и условно одобрение за управување со пензиски фонд должни се да основаат друштво согласно поднесената документација согласно Законот за трговски друштва и овој закон. Друштвото мора да биде основано во рок од 90 дена од приемот на дозволата, а од оправдани причини Агенцијата може да го продолжи рокот за најмногу 90 дена.

(4) Доколку заинтересираните лица на кои им е издадена дозвола за основање не основаат друштво во рокот определен со став (3) од овој член, по истекот на тој рок Агенцијата ќе ја одземе дозволата за основање.

Член 42

(1) На заинтересираните лица на кои не им е издадена дозвола Агенцијата им доставува одлука со образложение за одбивањето. Овие одлуки се достапни на јавноста.

(2) Против одлуката од став (1) од овој член заинтересираното лице може да поднесе тужба за поведување на управен спор до надлежен суд. Тужбата не го одложува извршувањето на одлуката.

Член 43

(1) Друштвото за управување со доброволни пензиски фондови ја известува Агенцијата за основањето и уписот во Централниот регистар на Република Македонија во рок од 30 дена од извршениот упис. Друштвото е должно да достави заверени копии од основачките акти и статутот на друштвото, последните верзии на документите од член 39 став (1) точки (б) и (в) од овој закон и други документи во врска со работењето со доброволниот пензиски фонд пропишани од Агенцијата.

(2) По исполнување на условите предвидени во член 41 став (3) од овој закон и став (1) од овој член условното одобрение за управување со доброволен пензиски фонд станува полноважно.

(3) Друштво за управување со доброволни пензиски фондови не може да отпочне со активности на управување со пензиски фонд, како и маркетинг и испитување на јавното мислење пред уписот во Централниот регистар на Република Македонија и пред датумот определен од Агенцијата.

Член 44

(1) Сите измени на акционерите, членовите на управниот и надзорниот одбор, одговорните лица или измени и дополнувања на документите и податоците наведени во член 39 од овој закон, подлежат на претходно одобрение од страна на Агенцијата, освен ако измените се надвор од контролата на друштвото, а тоа ги презело сите потребни мерки за спречување на тие промени. За измените настанати надвор од контрола на друштвото, тоа е должно да ја известува Агенцијата.

(2) Агенцијата ги цени измените од став (1) согласно одредбите за исполнување на условите од член 40 од овој закон.

Член 45

(1) Агенцијата може да повлече или укине одобрение за управување со доброволен пензиски фонд на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови од истите причини заради кои одбива барање согласно член 39 од овој закон, по настанување на условите од член 23 став (б) од овој закон, поради неисполнување на условите за добивање дозвола за основање од член 40 од овој закон, злоупотреба на личните податоци, во други случаи на грубо кршење на одредбите од овој закон и на барање од друштвото за управување со доброволни пензиски фондови.

(2) Пред да го повлече или укине одобрението за управување со доброволен пензиски фонд, Агенцијата на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови му дава можност да ги отстрани незаконитостите и неправилностите во работењето во рок определен од Агенцијата, освен доколку смета дека таквата можност би била спротивна на интересите на членовите на доброволниот пензиски фонд или на јавниот интерес.

(3) Агенцијата веднаш го известува друштвото за управување со доброволни пензиски фондови за одлуката за повлекување или укинување на одобрението за управување со доброволен пензиски фонд.

(4) Против одлуката на Агенцијата од став (1) од овој член друштвото за управување со доброволни пензиски фондови може да поднесе тужба за поведување на управен спор до надлежен суд. Тужбата не го одложува извршувањето на одлуката.

(5) Агенцијата поблиску го уредува начинот на повлекување или укинување на одобрение за управување со доброволен пензискиот фонд од став (1) од овој член.

Член 46

(1) Друштвото за управување со доброволни пензиски фондови на кое му е повлечено одобрението за управување со доброволен пензиски фонд врз основа на член 45 од овој закон продолжува да работи под надзор на Агенцијата, на начин пропишан од Агенцијата по претходна согласност од Министерството за труд и социјална политика.

(2) Доколку на друштво за управување со доброволни пензиски фондови му се укине одобрението за управување со доброволен пензиски фонд, врз основа на член 45 од овој закон, заради заштита на интересите на членовите на пензиските фондови Агенцијата го презема управувањето и раководењето со тој пензиски фонд, до конечност на одлуката за укинување на одобрението, на начин пропишан од Агенцијата по претходна согласност од Министерството за труд и социјална политика.

(3) Кога одлуката за укинување на одобрението ќе стане конечна, Агенцијата ги распределува членовите во постојните доброволни пензиски фондови по случаен избор на начин пропишан од Агенцијата. Доколку нема ниту еден доброволен пензиски фонд Агенцијата управува со пензискиот фонд со кој управувало друштвото на кое му е укинато одобрението за управување со доброволен пензиски фонд, до основање односно промена на регистрацијата на друштво.

(4) При распределбата на членовите во доброволните пензиски фондови согласно став (3) од овој член, Агенцијата обезбедува бројот на членовите кој се распределува во секој одделен пензиски фонд да се определи според приносот на пензискиот фонд и висината на надоместокот од член 117 став (1) точка а) и б) од овој закон што го наплатува друштвото кое управува со тој пензиски фонд, на датумот што го утврдува Агенцијата.

Член 47

Друштво за управување со доброволни пензиски фондови може да се спои само со друго друштво за управување со доброволни пензиски фондови.

Член 48

(1) Со спојување на друштвата од член 47 од овој закон се основа ново друштво.

(2) Новото друштво се основа врз основа на дозвола издадена од Агенцијата, а по основањето, од Агенцијата добива одобрение за управување со доброволен пензиски фонд

(3) Заради добивање на дозвола за основање на новото друштво за управување со доброволни пензиски фондови, постојните друштва доставуваат до Агенцијата барање со документацијата наведена во став (5) од овој член и деловен план кој ги содржи деталите за сите надоместоци и провизии што ќе се наплатуваат согласно овој закон. Барање за одобрение за управување со доброволен пензиски фонд се доставува заедно со барањето за дозвола за основање на друштво.

(4) Барањата од став (3) од овој член се поднесуваат потпишани од овластени потписници на постојните друштва за управување со доброволни пензиски фондови кои би биле основачи на новото друштво, во форма пропишана од Агенцијата.

(5) Кон барањата од став (3) од овој член, друштвата за управување со доброволни пензиски фондови треба да ги достават следните документи:

- а) одлука за спојување донесена од надлежен орган на секое од друштвата;
- б) договор за спојување на друштвата;
- в) организационен и финансиски план за имплементација на новото друштво;
- г) назив на новото друштво и на новиот пензиски фонд;
- д) информации за тоа дали акционерите се поврзани лица;
- ѓ) документи за финансиската состојба на акционерите на секое друштво, за сите години од неговото основање а најмногу за период од пет години кој претходи на датумот на поднесување на барањето, вклучувајќи и документи со кои се потврдува дека ниту еден од акционерите нема заостанати неплатени даноци и придонеси за социјално осигурување;
- е) ревидиран информативен проспект за новиот доброволен пензиски фонд;
- ж) Нацрт статут на новиот доброволен пензиски фонд во кој се наведуваат планираните надоместоци;
- з) Нацрт договор со чуварот на имот за новиот доброволен пензиски фонд и детали за раскинувањето на постојните договори;
- с) Имиња на предложените членови на управниот и надзорниот одбор и доколку овие лица не се дел од друштвата кои се спојуваат и информации од член 39 став (1) точка з) од овој закон;
- и) Податоци за лица кои ќе бидат на раководни места и други лица кои се предлага да бидат одговорни за инвестиционите одлуки, внатрешна ревизија, индивидуални сметки, маркетинг и контрола на агенти;
- ј) Програма за инвестиционата стратегија на новиот доброволен пензиски фонд;
- к) Други документи кои ги пропишува Агенцијата.

(6) Агенцијата издава дозвола за основање на ново друштво за управување со доброволни пензиски фондови и одобрение за управување со доброволен пензиски фонд врз основа на документите од став (5) од овој член и по исполнување на условите од овој закон.

(7) Новото друштво за управување со доброволни пензиски фондови е правен наследник на двете друштва за управување со доброволни пензиски фондови кои го основале.

(8) Агенцијата поблиску го уредува начинот на спојување на друштвата од член 47 од овој закон и на пензиските фондови од член 50 став (1) од овој закон.

Член 49

Агенцијата може да одбие барање за спојување на друштва за управување со доброволни пензиски фондови доколку:

а) Барањето со документацијата не ги исполнуваат условите од овој закон;

б) Документите приложени кон барањето или други информации укажуваат дека било кое од друштвата кое се спојува во период од пет години пред поднесување на барањето има заостанати долгови по основ на неплатени даноци и придонеси за социјално осигурување;

в) Акциите на било кое од друштвата потекнуваат од заем, кредит или се на било кој начин отповарени;

г) Деловните активности на подносителите на барањето не гарантираат дека новото друштво и пензиските фондови со кои ќе управува ќе бидат управувани во најдобар интерес на членовите; и

д) Со спојувањето се загрозуваат интересите на членовите на пензиските фондови или друг јавен интерес.

Член 50

(1) Доброволните пензиски фондови се спојуваат во исто време со друштвата кои управувале со тие пензиски фондови и се основа еден доброволен пензиски фонд.

(2) По спојувањето на пензиските фондови од став (1) од овој член, новиот доброволен пензиски фонд ги презема правата и обврските од пензиските фондови кои се споиле.

Член 51

Пред спојувањето на друштвата од член 47 од овој закон, друштвата писмено ги известуваат сите членови и осигурители за одлуката за спојување. По спојувањето новото друштво за управување со доброволни пензиски фондови ги известува сите членови и осигурители за називот на новото друштво, називот на новиот пензиски фонд и им доставува копија од информативниот проспект, статутот на новото друштво и статутот на новиот пензиски фонд.

Член 52

(1) Друштво за управување со доброволни пензиски фондови може да се присоедини само кон друштво за управување со доброволни пензиски фондови.

(2) Во случај на присоединување на едно кон друго друштво од став (1) од овој член, доброволниот пензиски фонд, со кој управува друштвото кое се присоединува се присоединува кон доброволниот пензиски фонд со кој управува друштвото кон кое се врши присоединувањето.

(3) Пред присоединување на доброволните пензиски фондови, друштвото кон кое се врши присоединувањето писмено ги известува сите членови и осигурители.

(4) Со присоединување на еден кон друг доброволен пензиски фонд членовите, доброволните индивидуални сметки и професионалните сметки од пензискиот фонд кој се присоединува се префрлаат во пензискиот фонд кон кој се присоединува.

(5) Агенцијата поблиску го пропишува начинот на присоединување на друштвата и пензиските фондови од овој член.

ГЛАВА 5

ОСНОВАЊЕ НА ДРУШТВО ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЗАДОЛЖИТЕЛНИ И ДОБРОВОЛНИ ПЕНЗИСКИ ФОНДОВИ

Член 53

(1) Друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови се основа врз основа на дозвола за основање издадена од Агенцијата, а по основањето, од Агенцијата добива одобрение за управување со задолжителен пензиски фонд и одобрение за управување со доброволен пензиски фонд.

(2) Во Централниот регистар на Република Македонија ќе се изврши упис на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови само ако тоа има дозвола од Агенцијата издадена согласно условите пропишани со овој закон.

(3) Агенцијата поблиску го пропишува начинот на добивање дозвола за основање и одобренија за управување со пензиски фондови.

Член 54

(1) Заради добивање на дозвола за основање на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови заинтересираните лица доставуваат до Агенцијата барање со документацијата наведена во член 55 од овој закон и деловен план кој ги содржи деталите за сите надоместоци и провизии што ќе се наплатуваат согласно закон. Барањата за одобренија за управување со задолжителен и со доброволен пензиски фонд се доставуваат заедно со барањето за дозвола за основање на друштво.

(2) Барањата од став (1) од овој член се поднесуваат потпишани од овластени потписници на лицето или лицата кои би биле основачи на друштво, во форма пропишана од Агенцијата. Во случај да има повеќе лица кои имаат интерес да настапат како еден барател, барањата со документација се поднесува заеднички од името на сите лица.

Член 55

(1) Кон барањата од член 54 став (1) од овој закон се доставува следната документација:

а) нацрт на статут на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови ;

б) нацрт на статутите на пензиските фондови со кои ќе управува;

в) нацрт на договор со чувар на имот;

г) потпишана изјава од овластени потписници на сите лица кои би биле основачи, доколку добијат дозвола дека ќе основаат друштво и пензиски фондови, согласно овој закон;

д) список на основачите и податоци за поврзаноста на правните лица и објаснувања за карактерот на таквата поврзаност;

ѓ) за сите лица кои би биле основачи, заверени копии од основачките акти и статутите на друштвата и извадок од надлежен орган во кој се регистрирани, имиња и адреси на членови на управните одбори и заверени копии од последните три финансиски извештаи ревидирани од надворе-

шен овластен ревизор, како и секој дополнителен доказ потребен за да се покаже дека се исполнети условите од член 26 став (1) и (3) од овој закон;

е) документи со кои се потврдува дека на датумот на поднесување на барањата, основачите кои ќе поседуваат 51% од основачкиот капитал на друштвото имаат големо искуство во управување со средства и имаат рејтинг препорачлив за инвестирање според реномирани меѓународни кредитни рејтинг агенции, најмалку за период од една година пред да се пријават како основачи;

ж) доказ за потеклото на финансиските средства што ќе бидат уплатени на име основачки капитал на друштвото;

з) список на кандидати за членови на управниот одбор и на надзорниот одбор на друштвото заедно со изјави со кои тие се согласни да ги извршуваат овие функции доколку добијат дозвола за основање, и да ги задоволат сите услови пропишани со овој закон вклучувајќи повлекување од било која функција што претставува конфликт на интереси и е забранета со овој закон, како и опис на нивните стручни квалификации и на претходното професионално искуство;

с) податоци за лица кои ќе бидат на раководни места и други лица кои се предлага да бидат одговорни за инвестиционите одлуки, внатрешна ревизија, индивидуални сметки, маркетинг и контрола на агенти;

и) уверенија дека на лицата кои се членови на органите на раководење и управување на друштвото не им е изречена прекршочна санкција забрана на вршење на професија, дејност или должност во областа на правото, банкарството, сметководството, осигурувањето, управување со средства и инвестирање, управување со пензиски фондови или финансиски услуги;

ј) програма за имплементирање на основањето на друштво и пензиски фондови, како и организационен план за структурата на друштвото;

к) програми за инвестиционите стратегии на пензиските фондови и

л) други потребни документи кои ги пропишува Агенцијата.

(2) Во рок од 30 дена од денот на приемот на барањата од член 54 став (1) од овој закон, Агенцијата може да побара доставување на дополнителни документи и податоци.

(3) Агенцијата може дополнително да испита одделни факти во врска со барањата и документација и за таа цел може:

а) да се обрати до други надлежни регулаторни и супервизорски органи и институции во Република Македонија и во странство и

б) да прибира документи и податоци од други извори.

Член 56

Агенцијата издава дозвола за основање друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови и условни одобренија за

управување со пензиски фондови на баратели, врз основа на документите и податоците од член 55 од овој закон, доколку не е спротивно на интересите на лицата кои би можеле да се зачленат во идните пензиски фондови кои ќе се основаат согласно овој закон и по исполнување на следните услови:

а) документите и расположливите податоци покажуваат дека заинтересираните лица располагаат со финансиски средства за таа намена;

б) документите и расположливите податоци покажуваат дека заинтересираните лица ги исполнуваат условите за основачи од член 24 и 26 од овој закон;

в) документите и расположливите податоци покажуваат дека лицата предложени за членови на управен одбор и на надзорен одбор и лицата одговорни за инвестиционото управување ги исполнуваат условите утврдени со овој закон;

г) дека предложениот назив на идното друштво или називите на пензиските фондови нема да ги доведе во заблуда членовите на фондот, идните членови и било кое друго лице кое би можело да има контакти со друштвото и пензиските фондови; и

д) дека работењето на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови и фондовите со кои ќе управува ќе се врши согласно стандардите на управување со пензиски фондови и добрите деловни обичаи.

Член 57

(1) Агенцијата одлучува за барањата од член 54 став (1) од овој закон во рок од 60 дена од приемот на барањата.

(2) На заинтересираните лица на кои им се прифатени барањата Агенцијата им издава дозвола за основање друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови, условно одобрение за управување со задолжителен пензиски фонд и условно одобрение за управување со доброволен пензиски фонд.

(3) Заинтересираните лица на кои им е издадена дозвола за основање и условни одобренија за управување со пензиски фондови се должни да основаат друштво согласно поднесената документација, врз основа на Законот за трговски друштва и овој закон. Друштвото мора да биде основано во рок од 90 дена од приемот на дозволата, а од оправдани причини Агенцијата може да го продужи рокот за најмногу 90 дена.

(4) Доколку заинтересираните лица на кои им е издадена дозвола за основање не основаат друштво во рокот определен со став (3) од овој член, по истекот на тој рок Агенцијата ќе ја одземе дозволата за основање.

Член 58

(1) На заинтересираните лица на кои не им е издадена дозвола Агенцијата им доставува одлука со образложение за одбивањето. Овие одлуки се достапни на јавноста.

(2) Против одлуката од став (1) од овој член заинтересираното лице може да поднесе тужба за поведување на управен спор до надлежен суд. Тужбата не го одложува извршувањето на одлуката.

Член 59

(1) Друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови ја известува Агенцијата за основањето и уписот во Централниот регистар на Република Македонија во рок од 30 дена од извршениот упис. Друштвото е должно да достави заверени копии од основачките акти и статутот на друштвото, последните верзии на документите од член 55 став (1) точки (б) и (в) од овој закон, и други документи во врска со работењето со пензискиот фонд пропишани од Агенцијата.

(2) По исполнување на условите предвидени во член 57 став (3) од овој закон и став (1) од овој член условното одобрение за управување со задолжителен пензиски фонд и условното одобрение за управување со доброволен пензиски фонд стануваат полноважни.

(3) Друштвото не може да отпочне со активности на управување со пензиски фонд, како и маркетинг и испитување на јавното мислење пред добивање на дозволата за основање, одобренијата за управување со пензиски фондови, пред уписот во Централниот регистар на Република Македонија и пред датумот определен од Агенцијата.

Член 60

(1) Сите измени на акционерите, членовите на управниот и надзорниот одбор, одговорните лица или измени и дополнувања на документите и податоците наведени во член 55 од овој закон, подлежат на претходно одобрение од страна на Агенцијата, освен ако измените се надвор од контролата на друштвото, а тоа ги презело сите потребни мерки за спречување на тие промени. За измените настанати надвор од контрола на друштвото, тоа е должно да ја известува Агенцијата.

(2) Агенцијата ги цени измените од став (1) согласно одредбите за исполнување на условите од член 56 од овој закон.

Член 61

(1) Друштво за управување со задолжителни пензиски фондови основано со Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување може да управува и со доброволен пензиски фонд по добиена дозвола за вршење на дејност – управување со доброволни пензиски фондови од Агенцијата, а по извршената промена во Централниот регистар на Република Македонија, од Агенцијата, добива одобрение за управување со доброволен пензиски фонд.

(2) Заради добивање на дозволата од став (1) од овој член и условно одобрение за управување со доброволен пензиски фонд друштво за управување со задолжителни пензиски фондови доставува до Агенцијата барање со документацијата наведена во член 39 став (1) точките а), б), в), ж), с), ј), к) и л) од овој закон, потпишана изјава од овластени потписници на друштвото дека доколку добие дозвола ќе изврши промена во Централниот регистар на Република Македонија и ќе основа доброволен пензиски фонд согласно овој закон, како и доставува деловен план кој ги содржи деталите за сите надоместоци и провизии што ќе се наплатуваат согласно овој закон.

(3) Барањето од став (2) од овој член се поднесува потпишано од овластени потписници на друштвото за управување со задолжителни пензиски фондови, во форма пропишана од Агенцијата.

(4) Во рок од 30 дена од денот на приемот на барањата од став (2) од овој член, Агенцијата може да побара доставување на дополнителни документи и податоци.

(5) Агенцијата може дополнително да испита одделни факти во врска со барањата и документација и за таа цел може:

а) да се обрати до други надлежни регулаторни и супервизорски органи и институции во Република Македонија и во странство и

б) да прибира документи и податоци од други извори.

Член 62

Агенцијата издава дозвола за вршење на дејност – управување со доброволни пензиски фондови и условно одобрение за управување со доброволен пензиски фонд на друштво за управување со задолжителни пензиски фондови, врз основа на документите и податоците од член 61 став (2), (4) и (5) од овој закон, доколку не е спротивно на интересите на лицата кои би можеле да се зачленат во доброволниот пензиски фонд кој ќе се основа согласно овој закон и по оценка за исполнување на следните услови:

а) од документите и примените податоци произлегува дека доколку се издаде дозвола за вршење на дејност – управување со доброволни пензиски фондови, во друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови ќе биде уплатен основачкиот капитал пропишан со овој закон;

б) од документите и расположливите податоците произлегува дека барателот располага со финансиски средства за таа намена;

в) од документите и расположливите податоците произлегува дека барателот ги исполнува условите за основачи од член 24 и 26 од овој закон;

г) од документите и расположливите податоци произлегува дека лицата предложени за членови на управен одбор и на надзорен одбор и лицата одговорни за инвестиционото управување, ги исполнуваат условите утврдени со овој закон ;

д) документите поднесени согласно член 61 став (2) и (4) од овој закон содржат одредби кои нема да ги загрозат интересите на членовите на пензиските фондови или во тие документи не се пропуштени одредби со кои во доволна мера се заштитени тие интереси;

ѓ) барателот докажал дека обезбедил или ќе обезбеди навремено склучување договори за финансиско сметководство и ревизија на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови согласно овој закон;

е) предложениот назив на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови или називот на доброволниот пензиски фонд нема да ги доведе во заблуда членовите на фондот, идните членови и било кое друго лице кое би можело да има контакти со тоа друштво и пензискиот фонд;

ж) работењето на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови и на пензиските фондови ќе се врши согласно стандардите на управување со пензиски фондови и добрите деловни обичаи и

з) од документите и од податоците произлегува дека друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови нема да врши други дејности освен оние за кои е овластено врз основа од овој закон и Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и кои се директно поврзани со управувањето со пензиски фондови.

Член 63

(1) Агенцијата одлучува за барањето од член 61 став (2) од овој закон во рок од 60 дена од приемот на барањето.

(2) На друштвото за управување со задолжителни пензиски фондови на кое му се прифаќа барањето Агенцијата му издава дозвола за вршење на дејност – управување со доброволни пензиски фондови и условно одобрение за управување со доброволен пензиски фонд.

(3) Друштвото за управување со задолжителни пензиски фондови на кое му е издадена дозвола за вршење на дејност – управување со доброволни пензиски фондови е должно да ја изврши промената согласно поднесената документација врз основа на Законот за трговски друштва и овој закон. Друштвото мора да изврши промена на регистрацијата во Централниот регистер на Република Македонија во рок од 90 дена од приемот на дозволата за вршење на дејност - управување со доброволни пензиски фондови, а од оправдани причини Агенцијата може да го продужи рокот за најмногу 90 дена.

(4) Доколку друштвото за управување со задолжителни пензиски фондови на кое му е издадена дозволата за вршење на дејност - управување со доброволни пензиски фондови, не ја изврши промената во рокот определен со став (3) од овој член, по истекот на тој рок Агенцијата ќе ја одземе дозволата.

Член 64

(1) На друштвото за управување со задолжителни пензиски фондови на кое не му е издадена дозвола за вршење на дејност - управување со доброволни пензиски фондови, Агенцијата му доставува одлука со образложение за одбивањето. Оваа одлука е достапни на јавноста.

(2) Против одлуката од став (1) од овој член друштвото за управување со задолжителни пензиски фондови може да поднесе тужба за поведување на управен спор до надлежен суд. Тужбата не го одложува извршувањето на одлуката.

Член 65

(1) Друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови ја известува Агенцијата за извршената промена во Централниот регистар на Република Македонија во рок од 30 дена од извршената промена. Друштвото е должно да достави заверени копии од основачките акти и статутот на друштвото, последните верзии на документите од член 39 став (1) точки (б) и (в) од овој закон, и други документи во врска со работењето со пензискиот фонд пропишани од Агенцијата.

(2) По исполнување на условите предвидени во член 63 став (3) од овој закон и став (1) од овој член условното одобрение за управување со доброволен пензиски фонд станува полноважно.

(3) Друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови не може да отпочне со активности на управување со доброволен пензиски фонд, како и маркетинг и испитување на јавното мислење пред добивање на дозволата за вршење на дејност - управување со доброволни пензиски фондови, одобрението за управување со доброволен пензиски фонд, пред промената во Централниот регистар на Република Македонија и пред датумот определен од Агенцијата.

Член 66

Сите измени на акционерите, членовите на управниот и надзорниот одбор, одговорните лица или измени и дополнувања на документите и податоците наведени во член 61 став (2) од овој закон, подлежат на претходно одобрение од страна на Агенцијата, освен ако настанат промени кои друштвото не може да ги контролира, а тоа ги презело сите потребни мерки за спречување на тие промени. Агенцијата ги цени таквите промени согласно одредбите од член 62 од овој закон.

Член 67

(1) Друштво за управување со доброволни пензиски фондови основано со овој закон може да управува и со задолжителен пензиски фонд по добиена дозвола за вршење на дејност - управување со задолжителни пензиски фондови од Агенцијата, а по извршената промена во Централниот регистар на Република Македонија, од Агенцијата добива одобрение за управување со задолжителен пензиски фонд.

(2) Заради добивање на дозволата од став (1) од овој член и условно одобрение за управување со задолжителен пензиски фонд, друштво за управување со доброволни пензиски фондови доставува до Агенцијата барање со документацијата наведена во член 55 став (1) точките а), б), в), ж), с), ј), к) и л) од овој закон, документи со кои се потврдува дека на датумот на поднесување на барањето основачите на друштво за управување со доброволни пензиски фондови кои ќе поседуваат 51% од основачкиот капитал на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови имаат големо искуство во управување со средства и имаат рејтинг препорачлив за инвестирање според реномирани меѓународни кредитни рејтинг агенции, најмалку за период од една година пред да се пријават како основачи, потпишана изјава од овластени потписници на друштвото дека доколку добие дозвола за вршење на дејност - управување со задолжителни пензиски фондови ќе изврши промена во Централниот регистар на Република Македонија и ќе основа задолжителен пензиски фонд согласно овој закон, како и доставува деловен план кој ги содржи деталите за сите надоместоци и провизии што ќе се наплатуваат согласно овој закон.

(3) Барањето од став (2) од овој член се поднесува потпишано од овластени потписници на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови, во форма пропишана од Агенцијата.

(4) Во рок од 30 дена од денот на приемот на барањата од став (2) од овој член, Агенцијата може да побара доставување на дополнителни документи и податоци.

(5) Агенцијата може дополнително да испита одделни факти во врска со барањата и документацијата и за таа цел може:

а) да се обрати до други надлежни регулаторни и супервизорски органи и институции во Република Македонија и во странство и

б) да прибира документи и податоци од други извори.

Член 68

Агенцијата издава дозвола за вршење на дејност - управување со задолжителни пензиски фондови и условно одобрение за управување со задолжителен пензиски фонд на друштво за управување со доброволни пензиски фондови, врз основа на документите и податоците од член 67 став (2), (4) и (5) од овој закон, доколку не е спротивно на интересите на лицата кои би можеле да се зачленат во задолжителниот пензиски фонд кој ќе се основа согласно овој закон и по оценка за исполнување на следните услови:

а) од документите и примените податоци произлегува дека доколку се издаде дозвола за вршење на дејност - управување со задолжителни пензиски фондови, во друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови ќе биде уплатен основачкиот капитал пропишан со овој закон;

б) од документите и расположливите податоците произлегува дека барателот располага со финансиски средства за таа намена;

в) од документите и расположливите податоците произлегува дека барателот ги исполнува условите за основачи од член 24 и 26 од овој закон;

г) од документите и расположливите податоци произлегува дека лицата предложени за членови на управен одбор и на надзорен одбор и лицата одговорни за инвестиционото управување, ги исполнуваат условите утврдени со овој закон;

д) документите поднесени согласно член 67 став (2) и (4) од овој закон содржат одредби кои нема да ги загорзат интересите на членовите на пензиските фондови или во тие документи не се пропуштени одредби со кои во доволна мера се заштитени тие интереси;

ѓ) барателот докажал дека обезбедил или ќе обезбеди навремено склучување договори за финансиско сметководство и ревизија на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови согласно овој закон;

е) предложениот назив на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови или називот на задолжителниот пензиски фонд нема да ги доведе во заблуда членовите на фондот, идните членови и било кое друго лице кое би можело да има контакти со тоа друштво и пензискиот фонд;

ж) работењето на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови и на пензиските фондови ќе се врши согласно стандардите на управување со пензиски фондови и добрите деловни обичаи и

з) од документите и од податоците произлегува дека друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови нема да врши други дејности освен оние за кои е овластено врз основа од овој закон и Законот за задолжително

капитално финансирано пензиско осигурување и кои се директно поврзани со управувањето со пензиски фондови.

Член 69

(1) Агенцијата одлучува за барањето од член 67 став (2) од овој закон во рок од 60 дена од приемот на барањето.

(2) На друштвото за управување со доброволни пензиски фондови на кое му се прифаќа барањето, Агенцијата му издава дозвола за вршење на дејност - управување со задолжителни пензиски фондови и условно одобрение за управување со задолжителен пензиски фонд.

(3) Друштвото за управување со доброволни пензиски фондови на кое му е издадена дозвола за вршење на дејност - управување со задолжителни пензиски фондови е должно да ја изврши промената согласно поднесената документација врз основа на Законот за трговски друштва и овој закон. Друштвото е должно да изврши пререгистрација во рок од 90 дена од приемот на дозволата за вршење на дејност - управување со задолжителни пензиски фондови, а од оправдани причини Агенцијата може да го продолжи рокот за најмногу 90 дена.

(4) Доколку друштвото за управување со доброволни пензиски фондови на кое му е издадена дозвола за вршење на дејност - управување со задолжителни пензиски фондови не ја изврши промената во рокот определен со став (3) од овој член, по истекот на тој рок Агенцијата ќе ја одземе дозволата.

Член 70

(1) На друштвото за управување со доброволни пензиски фондови на кое не му е издадена дозвола за вршење на дејност - управување со задолжителни пензиски фондови, Агенцијата му доставува одлука со образложение за одбивањето. Одлуката е достапна на јавноста.

(2) Против одлуката од став (1) од овој член друштвото за управување со доброволни пензиски фондови може да поднесе тужба за поведување на управен спор до надлежен суд. Тужбата не го одложува извршувањето на одлуката.

Член 71

(1) Друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови ја известува Агенцијата за промена во Централниот регистар на Република Македонија во рок од 30 дена од извршената промена. Друштвото е должно да достави заверени копии од основачките акти и статутот на друштвото, последните верзии на документите од член 55 став (1) точки (б) и (в) од овој закон и други документи во врска со работењето со пензискиот фонд пропишани од Агенцијата.

(2) По исполнување на условите предвидени во член 69 став (3) од овој закон и став (1) од овој член условното одобрение за управување со пензиски фонд станува полноважно.

(3) Друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови не може да отпочне со активности на управување со задолжителен пензиски фонд, како и маркетинг и испитување на јавното мислење пред добивање на дозвола за вршење на дејност - управување со задолжителни пензиски

фондови и одобрението за управување со задолжителен пензиски фонд, пред уписот во Централниот регистар на Република Македонија и пред датумот определен од Агенцијата.

Член 72

Сите измени на акционерите, членовите на управниот и надзорниот одбор, одговорните лицата или измени и дополнувања на документите и податоците наведени во член 67 став (2) и (4) од овој закон, подлежат на претходно одобрение од страна на Агенцијата, освен ако настанат промени кои друштвото не може да ги контролира, а тоа ги презело сите потребни мерки за спречување на тие промени. Агенцијата ги цени таквите промени согласно одредбите од член 68 од овој закон.

Член 73

Друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови по извршената промена од член 61 став (1) и 67 став (1) ги известува членовите на своите фондови за извршената промена.

Член 74

Агенцијата поблиску го пропишува начинот на добивање дозвола за основање, дозвола за вршење на дејност - управување со доброволни пензиски фондови, дозвола за вршење на дејност - управување со задолжителни пензиски фондови и одобрение за управување со задолжителен и/или доброволен пензиски фонд.

Член 75

(1) Доброволниот пензиски фонд со кој управува друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови треба да е целосно одвоен од задолжителниот пензиски фонд со кој управува тоа друштво.

(2) Агенцијата поблиску го пропишува начинот на одделното водење на евиденцијата за доброволниот пензиски фонд и за задолжителниот пензиски фонд управувани од друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови како и мерките потребни за финансиско одделување на задолжителниот пензиски фонд од доброволниот пензиски фонд.

Член 76

(1) Агенцијата може да повлече или укине одобрение за управување со задолжителен и/или доброволен пензиски фонд на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови од истите причини заради кои одбива барање согласно член 55, 61 став (2) и 67 став (2) од овој закон, по настанување на условите од член 23 став (7) од овој закон, поради неисполнување на условите за добивање дозвола за основање од член 56 од овој закон, поради неисполнување на условите за добивање дозволата од член 62 и 68 од овој закон, злоупотреба на личните податоци, во други случаи на грубо кршење на одредбите од овој закон и на барање од друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови.

(2) Пред да го повлече или укине одобрението за управување со задолжителен и/или доброволен пензиски фонд, Агенцијата на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови му дава можност да ги отстрани незаконитостите и неправилностите во работењето во рок определен од Агенцијата, освен доколку смета дека таквата можност би била спротивна на

интересите на членовите на задолжителниот и/или доброволниот пензиски фонд или на јавниот интерес.

(3) Агенцијата веднаш го известува друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови за одлуката за повлекување или укинување на одобрението за управување со задолжителен и/или доброволен пензиски фонд.

(4) Против одлуката на Агенцијата од став (1) од овој член друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови може да поднесе тужба за поведување на управен спор до надлежен суд. Тужбата не го одложува извршувањето на одлуката.

(5) Агенцијата поблиску го уредува начинот на повлекување или укинување на одобрение за управување со задолжителен и/или доброволен пензискиот фонд од став (1) од овој член.

Член 77

(1) Друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови на кое му е повлечено одобрението за управување со задолжителен и/или доброволен пензиски фонд врз основа на член 76 од овој закон продолжува да работи под надзор на Агенцијата, на начин пропишан од Агенцијата по претходна согласност од Министерството за труд и социјална политика.

(2) Доколку на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови му се укине одобрението за управување со задолжителен и/или доброволен пензиски фонд, врз основа на член 76 од овој закон, заради заштита на интересите на членовите на пензиските фондови Агенцијата го презема управувањето и раководењето со тој пензиски фонд, до конечноста на одлуката за укинување на одобрението, на начин пропишан од Агенцијата по претходна согласност од Министерството за труд и социјална политика.

(3) Кога одлуката за укинување на одобрението за управување со доброволен пензиски фонд ќе стане конечна, Агенцијата ги распределува членовите во постојните доброволни пензиски фондови по случаен избор на начин пропишан од Агенцијата. Доколку нема ниту еден доброволен пензиски фонд Агенцијата управува со пензискиот фонд со кој управувало друштвото на кое му е укинато одобрението за управување со доброволен пензиски фонд.

(4) При распределбата на членовите во доброволните пензиски фондови согласно став (3) од овој член, Агенцијата обезбедува бројот на членовите кои се распределуваат во секој доброволен пензиски фонд да се определи според приносот на пензискиот фонд и висината на надоместокот од член 117 став (1) точка а) од овој закон што го наплатува друштвото кое управува со тој пензиски фонд, на датумот што го утврдува Агенцијата.

(5) Кога одлуката за укинување на одобрението за управување со задолжителен пензиски фонд ќе стане конечна, Агенцијата ги распределува членовите во постојните задолжителни пензиски фондови по случаен избор на начин пропишан од Агенцијата. Доколку има помалку од два задолжителни пензиски фонда Агенцијата управува со пензискиот фонд со кој управувало друштвото на кое му е укинато одобрението за управување со задолжителен пензиски фонд.

(6) При распределбата на членовите во задолжителни пензиски фондови согласно став (5) од овој член, Агенцијата обезбедува бројот на членовите кои се распределуваат во секој задолжителен пензиски фонд да се определи според приносот на пензискиот фонд и висината на надоместокот од член 95 став (1)

точка а) од Закон за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување што го наплатува друштвото кое управува со тој пензиски фонд, на датумот што го утврдува Агенцијата.

Член 78

Друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови може да се спои само со друго друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови.

Член 79

(1) Со спојување на друштвата од член 78 од овој закон се основа ново друштво.

(2) Новото друштво се основа врз основа на дозвола издадена од Агенцијата, а по основањето, од Агенцијата добива одобрение за управување со задолжителен пензиски фонд и одобрение за управување со доброволен пензиски фонд.

(3) Заради добивање на дозвола за основање на новото друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови, постојните друштва доставуваат до Агенцијата барање со документацијата наведена во став (5) од овој член и деловен план кој ги содржи деталите за сите надоместоци и провизии што ќе се наплатуваат согласно овој закон. Барањата за одобренија за управување со задолжителен и доброволен пензиски фонд се доставуваат заедно со барањето за дозвола за основање на друштво.

(4) Барањата од став (3) од овој член се поднесуваат потпишани од овластени потписници на постојните друштва за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови кои би биле основачи на новото друштво, во форма пропишана од Агенцијата.

(5) Кон барањата од став (3) од овој член, друштвата за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови треба да ги достават следните документи:

- а) Одлука за спојување донесена од надлежен орган на секое од друштвата;
- б) Договор за спојување на друштвата;
- в) Организационен и финансиски план за имплементација на новото друштво;
- г) Назив на новото друштво и на новите пензиски фондови;
- д) Информации за тоа дали акционерите се поврзани лица;
- ѓ) Документи за финансиската состојба на акционерите на секое друштво, за сите години од неговото основање а најмногу за период од пет години кој претходи на датумот на поднесување на барањето, вклучувајќи и документи со кои се потврдува дека ниту еден од акционерите нема заостанати неплатени даноци и придонеси за социјално осигурување;
- е) Ревидирани информативни проспекти за новите пензиски фондови;
- ж) Нацрт статут на новите пензиски фондови во кој се наведуваат планираните надоместоци;

з) Нацрт договор со чуварот на имот за новите пензиски фондови и детали за раскинувањето на постојните договори;

с) Имиња на предложените членови на управниот и надзорниот одбор и доколку овие лица не се дел од друштвата кои се спојуваат и информации од член 55 став (1) точка з) од овој закон;

и) Податоци за лица кои ќе бидат на раководни места и други лица кои се предлага да бидат одговорни за инвестиционите одлуки, внатрешна ревизија, индивидуални сметки, маркетинг и контрола на агенти;

ј) Програма за инвестиционата стратегија на новите пензиски фондови; и

к) Други документи кои ги пропишува Агенцијата.

(6) Агенцијата издава дозвола за основање на ново друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови и одобрение за управување со задолжителен пензиски фонд и одобрение за управување со доброволен пензиски фонд врз основа на документите од став (5) од овој член и по исполнување на условите од овој закон.

(7) Новото друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови е правен наследник на двете друштва за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови кои го основале.

(8) Агенцијата поблиску го уредува начинот на спојување на друштвата од член 78 од овој закон и спојувањето на пензиските фондови од член 81 став (1) од овој закон.

Член 80

Агенцијата може да одбие барање за спојување на друштва за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови доколку:

а) Барањето со документацијата не ги исполнуваат условите од овој закон;

б) Документите приложени кон барањето или други информации укажуваат дека било кое од друштвата кое се спојува во период од пет години пред поднесување на барањето има заостанати долгови по основ на неплатени даноци и придонеси за социјално осигурување;

в) Акциите на било кое од друштвата потекнуваат од заем, кредит или се на било кој начин отповарени;

г) Деловните активности на подносителите на барањето не гарантираат дека новото друштво и пензиските фондови со кои ќе управува ќе бидат управувани во најдобар интерес на членовите; и

д) Со спојувањето се загрозуваат интересите на членовите на пензиските фондови или друг јавен интерес.

Член 81

(1) Доброволните пензиски фондови се спојуваат во исто време со друштвата кои управувале со тие пензиски фондови и се основа еден доброволен пензиски фонд .

(2) Задолжителните пензиски фондови се спојуваат во исто време со друштвата кои управувале со тие пензиски фондови и се основа еден задолжителен пензиски фонд.

(3) По спојувањето на пензиските фондови од став (1) и (2) од овој член, новите пензиски фондови ги преземаат правата и обврските од пензиските фондови кои се споиле.

Член 82

Пред спојувањето на друштвата од член 78 од овој закон, друштвата писмено ги известуваат сите членови и осигурители за одлуката за спојување. По спојувањето, новото друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови писмено ги известува сите членови и осигурители за називот на новото друштво, називите на новите пензиски фондови и им доставува копија од информативниот проспект, статутот на новото друштво и статутите на новите пензиски фондови.

Член 83

(1) Друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови може да се присоедини само кон друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови.

(2) Во случај на присоединување на едно кон друго друштво од став (1) од овој член, доброволниот пензиски фонд со кој управува друштвото кое се присоединува се присоединува кон доброволниот пензиски фонд со кој управува друштвото кон кое се врши присоединувањето. Задолжителниот пензиски фонд со кој управува друштвото кое се присоединува, се присоединува кон задолжителниот пензиски фонд со кој управува друштвото кон кое се врши присоединувањето

(3) Пред присоединување на пензиските фондови од став (2) од овој член, друштвото кон кое се врши присоединувањето писмено ги известува сите членови и осигурители.

(4) Со присоединување на еден кон друг доброволен пензиски фонд членовите, доброволните индивидуални сметки и професионалните сметки од пензискиот фонд кој се присоединува се префрлаат во пензискиот фонд кон кој се присоединува. Со присоединување на еден кон друг задолжителен пензиски фонд членовите, индивидуалните сметки од пензискиот фонд кој се присоединува се префрлаат во пензискиот фонд кон кој се присоединува.

(5) Агенцијата го пропишува начинот на присоединување на друштвата и пензиските фондови од овој член.

ГЛАВА 6 ПРОФЕСИОНАЛНИ ПЕНЗИСКИ ШЕМИ

Член 84

(1) Работодавач или здружение на граѓани може да организира и финансира професионална пензиска шема само за своите вработени или членови.

(2) Повеќе работодавачи или повеќе здруженија на граѓани може заедно да организираат и финансираат професионални пензиски шеми.

(3) Осигурителот потпишува договор за организирање и финансирање професионална пензиска шема со претставник на своите вработени или членови.

(4) Осигурителот потпишува договор со друштвото кое го избрал да управува со доброволниот пензиски фонд во кој ќе биде вклучена професионалната пензиска шема.

(5) Осигурителот донесува правила за професионалната пензиска шема. Правилата за професионалната пензиска шема задолжително содржат:

а) името на професионалната пензиска шема;

б) називот на доброволниот пензиски фонд во кој е вклучена професионалната пензиска шема и називот на друштвото кое управува со тој пензиски фонд;

в) придонесот кој осигурителот ќе го уплаќа за професионалната пензиска шема во име на вработените или членовите пресметан како процент од плата;

г) условите за стекнување право за учество во професионалната пензиска шема, согласно овој закон;

д) детални податоци за надоместоците од член 117 став (1) од овој закон; и

ѓ) информации за правата на премин и правата на пензиски надомест.

Член 85

(1) Осигурител плаќа придонеси за секој учесник во професионалната пензиска шема која тој ја организира и финансира.

(2) Осигурител може да ја укине професионалната пензиска шема, да ги измени правилата на професионална пензиска шема или да го смени доброволниот пензиски фонд каде што е вклучена професионалната пензиска шема.

(3) Доколку осигурителот презема некоја од активностите од став (2) од овој член, е должен претходно во рок од 30 дена писмено да ги извести сите учесници во професионалната пензиска шема.

Член 86

(1) Осигурител може да определи кои вработени или членови можат да учествуваат во професионалната пензиска шема и да ја определи стапката на придонес која ќе ја уплаќа за секој од нив.

(2) Здружение на граѓани кое организирано професионална пензиска шема може да определи дека негов член може да учествува во професионалната пензиска шема само доколку членот финансиски учествува во покривање на трошоците на здружението поврзани со професионалната пензиска шема.

Член 87

Еден осигурител може да организира само една професионална пензиска шема.

Член 88

Секое лице, во рок од 15 дена од стапување во работен однос кај работодавач кој организирано професионална пензиска шема, има право на копија од правилата на професионалната пензиска шема, статутот на пензискиот фонд во кој е вклучена шемата, без оглед на тоа дали во моментот на вработувањето има право да членува во професионалната пензиска шема.

Член 89

Осигурителот е должен да ги плати од сопствени средства надоместоците од член 117 став (1) точка (а) и (в) од овој закон, за членовите на пензискиот фонд кои учествуваат во неговата професионална пензиска шема.

Член 90

(1) Осигурителот е должен изборот на доброволен пензиски фонд да го направи во најдобар интерес на своите вработени или членови.

(2) Осигурителот не може да воведува никакви механизми за ограничување на правата на стекнување пензиски надомест за членовите кои учествуваат во неговата професионална пензиска шема.

Член 91

(1) Секој учесник во професионална пензиска шема потпишува изјава за согласност за учество во професионална пензиска шема и ја доставува до осигурителот.

(2) По потпишување на договорот од член 84 став (4) од овој закон осигурителот доставува до друштвото листа на учесници во неговата професионална пензиска шема. Осигурителот редовно го известува друштвото за секоја промена на листата.

(3) Лицата кои стануваат членови на доброволен пензиски фонд врз основа на професионалната пензиска шема добиваат потврди за членство од друштвото во рок од 30 дена од зачленувањето и не склучуваат договор со друштвото кое управува со доброволниот пензиски фонд.

(4) Агенцијата ја пропишува стандардизираната форма на изјавата за согласност за учество во професионална пензиска шема и на потврдата за членство од став (1) и (3) од овој член.

(5) Член во доброволен пензиски фонд врз основа на професионална пензиска шема ги има истите права како и член врз основа на договор за членство склучен со друштво, освен правото да уплаќа придонес.

(6) Друштво не може да ограничи или одбие право на член на пензиски фонд врз основа на професионална пензиска шема ако тој член нема договор за членство со друштвото.

Член 92

(1) Учесник во професионална пензиска шема, на кој му престанал работниот однос кај работодавачот или членството во здружение на граѓани кое е организатор на професионалната пензиска шема, има право по сопствен избор во рок од 90 дена да побара пренос на вкупниот износ на средствата на неговата професионална сметка.

(2) По исклучок од став (1) од овој член, кога член ќе премине кај друг осигурител, неговите средства од постојната професионална сметка се пренесуваат на професионалната сметка во професионалната пензиска шема организирана од другиот осигурител.

(3) Доколку член на пензиски фонд се вработи кај работодавач или стане член на здружение на граѓани кое нема професионална пензиска шема средствата од професионалната сметка на членот се пренесуваат на неговата доброволна индивидуална сметка. Доколку член на пензиски фонд се вработи кај работодавач или стане член на здружение на граѓани кое има професионална пензиска шема, но не е учесник во шемата, средствата од професионалната сметка на членот се пренесуваат на неговата доброволна индивидуална сметка. Кога членот нема доброволна индивидуална сметка треба да склучи договор за членство во доброволен пензиски фонд и да побара од друштвото кое ја води неговата професионалната сметка пренос на средствата од таа сметка на доброволна индивидуална сметка.

(4) Доколку член на пензиски фонд не побара пренос на средствата од постојната професионална сметка во рокот предвиден во став (1) од овој член, друштвото кое ја води сметката ќе побара информација од Агенцијата дали членот има доброволна индивидуална сметка. Доколку нема, друштвото му отвара доброволна индивидуална сметка на членот во доброволниот пензиски фонд со кој управува и му доставува потврда за членство. Друштвото ги пренесува средствата од постојната професионална сметка на доброволната индивидуална сметка.

(5) Агенцијата го пропишува времето и начинот за пренос на средствата согласно овој член.

Член 93

(1) Доколку два осигурители се спојат или присоединат, единствениот осигурител кој ќе произлезе од тој процес, во рок од 180 дена од датумот на спојување или присоединувањето треба да организира единствена професионална пензиска шема за своите вработени или членови.

(2) Агенцијата го пропишува начинот на спојување или присоединување на професионалните пензиски шеми.

ГЛАВА 7 ЧЛЕНУВАЊЕ ВО ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД И ПЛАЌАЊЕ НА ПРИДОНЕСИ

Член 94

(1) Член на доброволен пензиски фонд може да биде секое лице кое навршило најмалку осумнаесет години и е сопственик на доброволна индивидуална сметка или секое лице кое е учесник во професионална пензиска шема и е сопственик на професионална сметка.

(2) Лицето од став (1) од овој член стекнува членство во доброволен пензиски фонд со потпишување договор за членство со друштвото кое управува со тој доброволен пензиски фонд и со отворање доброволна индивидуална сметка или со отворање професионална сметка.

(3) Друштво не може да одбие зачленување на лице во доброволниот пензиски фонд со кој управува доколку има најмалку 18 години возраст и најмногу 70 години возраст, освен на лицата од член 95 став (6) од овој закон.

(4) Агенцијата ја пропишува стандардизираната форма на договорот за членство од став (2) од овој член.

(5) Агенцијата поблиску го уредува начинот на членство во доброволен пензиски фонд согласно овој член.

Член 95

(1) За лицата кои потишале договор за членство друштвото отвара доброволна индивидуална сметка, а за лицата кои се во професионална пензиска шема друштвото отвара професионална сметка, веднаш по првата уплата на придонес.

(2) Едно лице може да има само една доброволна индивидуална сметка и една професионална сметка. Доколку едно лице е вработено и/или е член кај повеќе осигурители може да има само една професионална сметка по сопствен избор.

(3) Едно лице може да има доброволна индивидуална сметка и професионална сметка во ист или различен доброволен пензиски фонд.

(4) Само осигурител може да уплаќа придонеси на професионална сметка, а не може да уплаќа придонес на доброволна индивидуална сметка.

(5) Друго физичко лице може да уплаќа придонес на доброволна индивидуална сметка на член во пензиски фонд, врз основа на потпишан договор за членство од страна на членот, физичкото лице и друштвото.

(6) Уплати во доброволен пензиски фонд не може да се прават во име и за сметка на лице кое остварило право на старосна или инвалидска пензија согласно Законот за пензиско и инвалидско осигурување или повлекува средства согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

(7) Уплати во доброволен пензиски фонд не може да се прават во име и за сметка на лице кое навршило 70 години возраст.

Член 96

(1) Член на доброволен пензиски фонд може да премине и да се зачлени во друг доброволен пензиски фонд.

(2) По исклучок од став (1) од овој член, член на доброволен пензиски фонд како учесник во професионална пензиска шема не може да премине во друг доброволен пензиски фонд во периодот додека е вработен или е член на осигурител.

(3) Член кој има доброволна индивидуална сметка во доброволен пензиски фонд (постоен доброволен пензиски фонд) може да стане член на доброволен пензиски фонд управуван од друго друштво (иден доброволен пензиски фонд), со потпишување договор за членство со друштвото кое управува со идниот доброволен пензиски фонд, потпишување формулар за согласност за премин и плаќање надоместок согласно член 117 став (1) точка в) од овој закон.

(4) Агенцијата го пропишува начинот на премин од еден во друг доброволен пензиски фонд и формуларот за согласност за премин.

Член 97

(1) Во случај на преминување на членот од еден во друг пензиски фонд согласно член 96 од овој закон, средствата на тој член се пренесуваат од постојниот во идниот пензиски фонд на првиот нареден датум на пренос.

(2) Агенцијата поблиску го уредува начинот и датуми на пренос на средствата меѓу пензиските фондови со кои управуваат различни друштва и видот на податоците што се доставуваат.

Член 98

Друштвата се должни да превземаат мерки и активности согласно Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело .

Член 99

Доколку член на доброволен пензиски фонд кој има доброволна индивидуална сметка престане да уплаќа придонеси во доброволниот пензиски фонд пред пензионирање, тој останува да биде член на пензискиот фонд се до смртта, до премин во друг фонд или до остварување право на пензиски надомест и ги има истите права како другите членови на тој фонд согласно овој закон.

Член 100

Агенцијата го пропишува начинот на уплата на придонеси во доброволни пензиски фондови.

Член 101

(1) Средствата од сметката на членот на доброволниот пензиски фонд се дел од неговиот личен имот.

(2) Средствата од сметката на член на доброволен пензиски фонд не може да се користат во постапка на порамнување или стечај.

(3) Средствата на сметката на член на доброволен пензиски фонд не можат да се даваат во залог, асигнација или да се пренесуваат во полза на трети лица, освен кога тоа е изречно допуштено со овој закон.

(4) Правните дела во врска со став (2) и (3) од овој член се ништовни.

ГЛАВА 8 ПРЕКУГРАНИЧНО ЧЛЕНУВАЊЕ ВО ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД

Член 102

(1) Осигурител со седиште на територијата на друга земја членка на Европска Унија може да организира професионална пензиска шема која ќе се вклучи во доброволен пензиски фонд со кој управува друштво со седиште во Република Македонија.

(2) Друштво кое сака да прифати професионална пензиска шема организирана и финансирана од осигурител чие седиште се наоѓа на територијата на друга земја членка на Европска Унија ја известува Агенцијата за својата намера.

(3) Известувањето до Агенцијата од став (2) од овој член треба да содржи:

- а) Назив на предложениот осигурител;
- б) Главни карактеристики на професионалната пензиска шема; и
- в) Податоци за земјата членка во која се наоѓа седиштето на осигурителот.

Член 103

По добивање на известувањето од член 102 став (2) од овој закон Агенцијата, во рок од 180 дена од приемот на сите информации, ги доставува информациите до надлежните органите на земјата членка во која предложениот осигурител има седиште и соодветно го информира друштвото, освен ако има причина за сомневање дали административната структура, финансиската состојба на друштвото, неговата репутација и професионалните квалификации или искуство на лицата кои управуваат со друштвото ги исполнуваат условите на земјата членка на Европската Унија.

Член 104

(1) Друштвото може да ја вклучи во пензискиот фонд професионалната пензиска шема на осигурител од друга земја членка на Европската Унија по добивање информација од Агенцијата примена од надлежните органи на земјата членка во која се наоѓа седиштето на потенцијалниот осигурител дека се исполнети условите од законите релевантни за професионалната пензиска шема во земјата членка.

(2) Агенцијата го пропишува начинот на вклучување на професионална пензиска шема, организирана и финансирана од осигурител чие седиште се наоѓа на територијата на друга земја членка на Европска Унија, во доброволен пензиски фонд.

Член 105

Осигурител со седиште во Република Македонија може да го довери управувањето со неговата професионалната пензиска шема на друштво овластено да управува со професионална пензиски шеми во друга земја членка на Европска Унија, согласно законите од областа на трудот, социјално осигурување во Република Македонија и овој закон.

ГЛАВА 9

МАРКЕТИНГ НА ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД

Член 106

(1) Никој не смее на друго лице да нуди било какви подароци со цел да го наведе да се зачлени во некој доброволен пензиски фонд или да остане член во некој доброволен пензиски фонд, како и да учествува во професионална пензиска шема или да остане во професионална пензиска шема.

(2) Никој не смее на друго лице да нуди било какви подароци со цел да го наведе да присуствува или да остане на места каде што се врши маркетинг на доброволен пензиски фонд.

(3) Никој не смее да нуди било какви подароци на осигурител или на со него поврзани лица, со цел да го поттикне или награди да стане или остане организатор на професионална пензиска шема во некој доброволен фонд или да им наложи на неговите вработени или членови да учествуваат во некоја професионална пензиска шема.

(4) Никој не смее да нуди било какви подароци на синдикат или друга организација, колективно тело или на лица поврзани со таа организација или тело, со цел да го поттикне или награди доколку ги наведе или им наложи на своите членови да се зачленат во некој доброволен пензиски фонд.

(5) Подарок во смисла од овој член значи, но не се ограничува на парични награди, плаќање на паричен надомест за предвременно прекинување на членство во други доброволни пензиски фондови, подарување на подвижни и недвижни ствари, платежни картички или слични финансиски услуги, уметнички дела, организирање изложби или претстави, или други чинења кои вообичаено треба да се платат, освен оние плаќања кои непосредно произлегуваат од членство во доброволен пензиски фонд.

Член 107

(1) Лицата од став (3) од овој член не смеат да даваат погрешни и неточни информации за доброволниот пензиски фонд, професионалната пензиска шема или за друштвото кое управува со тој фонд или информации кои можат да ги доведат во заблуда членовите на доброволниот пензиски фонд, лицата кои имаат право да станат членови на доброволен пензиски фонд, лицата кои во иднина би имале право да станат членови на доброволен пензиски фонд, осигурители и потенцијални осигурители, ниту со усни изјави, пишан материјал, преку оглас и било каков друг рекламен материјал.

(2) Лицата од став (3) од овој член не смеат да даваат никакви изјави или предвидувања за идните инвестициони резултати на доброволниот пензиски фонд, на членовите на тој доброволен пензиски фонд и на лицата кои би можеле да се зачленат во тој доброволен пензиски фонд во иднина, осигурители и потенцијални осигурители, освен изјави во форма и на начин пропишан од Агенцијата.

(3) Лицата од став (1) и (2) од овој член се:

а) друштвата;

б) поврзани лица на друштвата и

в) агенти или вработени во друштвата и во поврзаните лица.

(4) Заради обезбедување фер и објективно информирање на јавноста, Агенцијата ги одобрува сите материјали за маркетинг пред нивното објавување или емитување. Агенцијата донесува упатства за содржината на рекламите и за другиот пишан промотивен материјал на доброволните пензиските фондови и на друштвата. Друштвото е должно да ги доставува материјалите на одобрување до Агенцијата и не смее да објави или емитува неодобрен материјал за маркетинг.

(5) Доколку Агенцијата смета дека некоја реклама или друг пишан материјал може да предизвика заблуда, може со решение да го забрани или одложи неговото објавување или дистрибуција и да нареди објавување на измена на тој материјал во рок кој самата ќе го определи.

Член 108

(1) Забрането е вршење маркетинг на доброволен пензиски фонд на лице во неговите работни простории.

(2) Одговорно лице не смее на вработен да му рекламира доброволен пензиски фонд, освен во случај кога работодавач организирал своја професионална пензиска шема за своите вработени.

Член 109

(1) Друштво може да склучи договор за членство со лице само преку регистриран агент.

(2) Агентот задолжително присуствува при склучувањето на договорот за членство во доброволен пензиски фонд и е должен да го потпише таквиот договор.

(3) Работи на маркетинг на пензиски фондови може да врши лице по неговото запишување во регистарот на агенти.

(4) Агентот може да врши работи на маркетинг во исто време само на едно друштво за управување со задолжителни пензиски фондови или само на едно друштво за управување со доброволни пензиски фондови или само на едно друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови.

(5) Агентот е должен повторно да се регистрира, за да врши во иднина работи на маркетинг на друго друштво од став (4) од овој член.

(6) Секое лице кое врши работи на маркетинг на доброволен пензиски фонд преку телефон и преку повикувачки центар има обврска да биде регистриран агент.

(7) Агенцијата може да го избрише од регистарот на агенти секое лице кое не ги почитува одредбите од овој закон или Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и нема да му дозволи на лицето повторно запишување во регистарот, во рок од три години од датумот на бришење.

(8) Агенцијата организира испит за стекнување својство агент кој го полагаат сите лица кои треба да станат агенти на некое од друштвата од став (4) од овој член.

(9) На лицата кои треба да се запишат во регистарот на агенти соодветно ќе се применуваат одредбите за условите за запишување во регистарот на агенти, начинот и постапката за полагање на испит и издавање на уверение за стекнување својство агент од член 77 став (6), (7), (9), (10) и (11) од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

Член 110

Агентот е должен сите контакти со членот или со лицата кои имаат право да станат членови на пензиски фонд да ги врши лично и не смее да склучува договор за членство преку друго лице.

Член 111

(1) Во случај друштво преку личен контакт остварен од страна на свој вработен, претставник или агент на тоа друштво или поврзано лице со тоа друштво, да изврши влијание на некој член да го прекине членството во доброволен пензиски фонд со кој управува друго друштво и да стане член на доброволен пензиски фонд со кој управува првото друштво, тоа мора да им даде приоритет на интересите на тој член наспроти своите или интересите на друштвото.

(2) Под личен контакт во смисла на став (1) од овој член се подразбира лична средба, телефонски разговор или лично адресирана кореспонденција меѓу вработено лице, претставник или агент на друштвото и лицето во прашање или друго со него поврзано лице.

Член 112

Се забранува примената на постапки на маркетинг на доброволни пензиски фондови што се спротивни на јавниот морал и што можат да наштетат на доброволното капитално финансирано пензиско осигурување.

ГЛАВА 10

ОБВРСКИ ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ И ИНФОРМИРАЊЕ

Член 113

(1) Секое друштво е должно, најдоцна до 31 март секоја тековна година, да објави информативен проспект за доброволниот пензиски фонд со кој управува со вистинити и точни податоци со состојба на 31 декември претходната година.

(2) Информативниот проспект за доброволниот пензиски фонд ги содржи следните податоци во врска со доброволниот пензиски фонд и друштвото кое управува со тој доброволен пензиски фонд:

а) имињата на членовите на управниот одбор и на надзорниот одбор на друштвото;

б) имињата и адресите на акционерите и нивното учество во капиталот на друштвото;

в) името и седиштето на чуварот на имот и податоци за евентуални промени на чуварот на имот направени претходната година и причините за таквите промени;

г) документ за инвестициона стратегија за периодот од став (1) од овој член, кои особено содржат информации за самоограничувањата при инвестирањето освен ограничувањата утврдени во овој закон;

д) надоместоците што се наплатуваат од членовите на доброволниот пензиски фонд;

ѓ) податоците наведени во член 114 став (3) од овој закон;

е) бројот на членовите на доброволниот пензиски фонд;

ж) нето вредноста на средствата на доброволниот пензиски фонд на последниот датум на процена, заклучно со 31 декември; и

з) други податоци за работењето на друштвото што може да ги пропише Агенцијата заради обезбедување на транспарентност.

(3) Податоците се објавуваат во форма на брошура најмалку во еден од најтиражните дневни весници што се дистрибуира на целата територија на Република Македонија.

(4) Формата на информативниот проспект ја пропишува Агенцијата.

(5) Друштвото е должно да му овозможи увид во информативниот проспект и статутот на доброволниот пензиски фонд со кој управува на секое лице кое ќе се пријави за членство во доброволниот пензиски фонд со кој управува тоа друштво, пред потпишувањето на договорот за членство во доброволен пензиски фонд и на осигурител.

(6) Друштвото е должно, по барање од член на доброволниот пензиски фонд, да овозможи увид во информативниот проспект, статутот и финансиските извештаи на доброволниот пензиски фонд со кој управува.

Член 114

(1) Друштвото е должно редовно, а најмалку еднаш годишно во писмена форма да ги информира членовите на доброволниот пензиски фонд за состојбата на средствата на нивните доброволни индивидуални сметки или професионални сметки, за датумите на уплата на придонесите и на преносот на средствата за членот на тој фонд во текот на односниот период и за претворањето на придонесите и пренесените средства во сметководствени единици.

(2) По барање од член на доброволен пензиски фонд, во секое време, друштвото е должно во рок од осум работни дена од приемот на таквото барање, на членот да му достави известување за вредноста на средствата на неговата доброволна индивидуална сметка или професионална сметка.

(3) Најмалку еднаш годишно, друштвото е должно да достави податоци до секој член на доброволниот пензиски фонд со кој тоа управува за вредноста и учеството на средствата на пензискиот фонд инвестирани во одделен вид на средства, вклучувајќи и податоци за издавачот на односната хартија од вредност, на последниот датум на процена заклучно со 31 декември секоја година. Обврската за давање податоци за издавачите на хартии од вредност се однесува на вложувања во хартии од вредност кои претставуваат најмалку 1% од вредноста на средствата на доброволниот пензиски фонд. Исто така, друштвото е должно да достави податоци за вкупниот износ на трансакциони провизии кои ги платиле друштвото и неговите странски менаџери на средства на доброволниот пензиски фонд на правните лица кои обезбедувале услуги за хартиите од вредност, во периодот од последниот извештај и за просечниот износ на таквите трошоци по една сметководствена единица на тој пензиски фонд.

(4) Податоците од став (1) и (3) од овој член се доставуваат до членовите на доброволниот пензиски фонд бесплатно. Друштвото може да наплати надоместок за известувањето од став (2) од овој член, но само до висината на трошоците за печатење и поштенските трошоци.

(5) По исклучок од став (1) и (3) од овој член друштвото не е должно да достави известување до лицето доколку тоа нема доброволна индивидуална сметка или професионална сметка.

(6) Податоците од став (1) и (3) од овој член се доставуваат по потреба и во пократки временски периоди определени од Агенцијата. Агенцијата поблиску ги пропишува видот и периодот на кој се однесуваат податоците, начинот и формата на прикажување на истите и постапката за нивно доставување.

Член 115

Друштвото кое управува со соодветна професионална пензиска шема на осигурителот му ги доставува информациите наведени во член 114 став (1) и (3) од овој закон за сите учесници на професионалната пензиска шема и е должно да ги почитува барањата од член 114 став (2), (4) (5) и (6) од овој закон.

Член 116

(1) Друштвото е должно на Агенцијата да и ги доставува следните информации :

а) тримесечни (неревидирани) и годишни ревидирани финансиски извештаи за друштвото;

б) тримесечни (неревидирани) основни финансиски извештаи и дополнителни извештаи и годишни ревидирани финансиски извештаи и дополнителни извештаи за доброволниот пензиски фонд;

в) подетални податоци за стекнување и пренос на средствата на доброволниот пензиски фонд со наведување на секое поединечно средство, датумот и цената на трансакцијата и правното лице кое врши услуги со хартии од вредност;

г) подетални податоци за трошоците, како што се трансакционите провизии, надоместоците за чувар на имотот, провизиите за агентите што вршат работи на маркетинг и други трошоци согласно овој закон;

д) податоци на акционерите на друштвото вклучувајќи имиња и адреси;

ѓ) имиња на членовите на управниот и надзорниот одбор на друштвото и висината на надоместоците за нивното работење;

е) примерок од информативниот проспект согласно член 113 од овој закон;

ж) податоците од член 114 став (1) и (3) од овој закон;

з) детални податоци за бројот на членовите на пензискиот фонд, бројот на членовите кои се зачлениле во доброволниот пензиски фонд во текот на годината, бројот на оние кои преминале во други доброволни пензиски фондови, бројот на починати членови и бројот на членови кои оствариле пензиски надомест;

с) детални податоци за сите осигурители кои имаат професионални пензиски шеми вклучени во фондот во кој управува или имале во текот на претходната година; и

и) други податоци на барање на Агенцијата.

(2) Друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови доставува до Агенцијата збирни информации за друштвото, но е должно да доставува посебни податоци за секој пензиски фонд со кој управува.

(3) Податоците од став (1) од овој член се доставуваат еднаш годишно, а по потреба и во пократки временски периоди определени од Агенцијата. Агенцијата поблиску ги пропишува видот и периодот на кој се однесуваат податоците, начинот и формата на прикажување на истите и постапката за нивно доставување.

(4) По исклучок од став (2) од овој член, податоците од став (1) точка в) од овој член се доставуваат еднаш месечно, а по потреба и во пократки временски периоди определени од Агенцијата. Агенцијата поблиску ги пропишува видот и периодот на кој се однесуваат податоците, начинот и формата на прикажување на истите и постапката за нивно доставување.

ГЛАВА 11

НАДОМЕСТОЦИ

Член 117

(1) Друштвото може да ги наплатува единствено следните надоместоци:

а) надоместок од придонес како процент од секој уплатен придонес во доброволниот пензиски фонд, пред нивното претворање во сметководствени единици. Надоместокот од придонес го одредува друштвото, но тој не може да надмине 7 проценти од секој уплатен придонес;

б) месечен надоместок како процент од вредноста на нето средствата на доброволниот пензиски фонд, за покривање на трошоците на друштвото. Месечниот надоместок го одредува друштвото, но тој не може да надмине 0,15 проценти месечно. Пресметката на надоместокот се врши на секој датум на процена на средствата на доброволниот пензиски фонд и се наплатува еднаш месечно;

в) надоместок во случај на пренос на средствата на индивидуалната сметка на член од еден доброволен пензиски фонд во друг доброволен пензиски фонд, под услов членот кој преминува да бил член во постојниот доброволен пензиски фонд пократко од една година пред да премине во идниот доброволен фонд. Максималниот износ на паричниот надоместок и начинот на плаќање поблиску го утврдува Агенцијата по претходна согласност од Министерството за труд и социјална политика.

(2) Надоместокот од став (1) точка в) од овој член го уплатува членот на пензискиот фонд кој пристапува во идниот пензиски фонд. Друштвото кое управува со пензискиот фонд во кој пристапува членот или претставник на друштвото не смее да го плати овој надоместок.

(3) Надоместокот од став (1) точка в) од овој член не се наплатува во следните случаи:

а) ако друштвото кое треба да изврши пренос на средства од еден пензиски фонд во друг пензиски фонд ги зголемило или известило за зголемување на надоместоците од став (1) од овој член, во период од 180 дена пред датумот на таквиот пренос на средствата;

б) доколку членот нема средства на професионална сметка или на доброволна индивидуална сметка;

в) ако средствата се пренесуваат од една на друга професионална сметка или од професионална сметка на доброволна индивидуална сметка поради промена на осигурител;

г) ако Агенцијата докаже дека лицето се зачленило во тој доброволен пензиски фонд како последица на маркетинг и рекламни активности спротивни на одредбите од овој закон;

д) ако над друштвото кое управува со тој пензиски фонд е отворена стечајна постапка или одобрието за управување со тој доброволен пензиски фонд му е повлечено или укинато или

ѓ) во случај на спојување или присоединување на друштвото кое треба да изврши пренос на средства од еден во друг доброволен пензиски фонд, во периодот од 180 дена по спојувањето или присоединувањето.

Член 118

(1) Надоместоците од член 117 став (1) од овој закон друштвото ги наплатува во ист процент од сите членови на доброволниот пензискиот фонд, освен во случај на членови кои се учесници во професионална пензиска шема.

(2) По исклучок од став (1) од овој член, надоместоците од член 117 став (1) точките а) и б) од овој закон може да се намалат за сите членови на доброволниот пензиски фонд кои биле членови на тој пензиски фонд за временски период утврден од страна на друштвото. Намалувањето на надоместокот се прави на еднаков начин за да не се прави разлика меѓу членовите кои биле членови во истиот доброволен пензиски фонд во ист временски период.

Член 119

(1) Друштвото е должно да ги извести сите членови на пензискиот фонд за секој предлог за зголемување на надоместоците од член 117 став (1) од овој закон, најмалку 180 дена пред нивното воведување и за секој предлог за намалување на надоместоците од член 117 став (1) од овој закон, најмалку 30 дена пред нивното воведување.

(2) Известувањето од став (1) од овој член се врши во писмена форма и се доставува до секој член на пензискиот фонд и до Агенцијата. Известувањето се објавува и во најмалку еден дневен весник во Републиката.

(3) Кога член преминува од еден во друг доброволен пензиски фонд друштвото кое управува со идниот доброволен пензиски фонд му дава на увид примерок од известувањето од став (1) од овој член.

Член 120

(1) Трансакционите провизии во врска со трансакции за стекнување или пренос на средствата на пензискиот фонд се плаќаат од средствата на пензискиот фонд.

(2) Друштвото е должно да врши контрола на провизиите што се исплаќаат од средствата на пензискиот фонд со кој тоа управува, на избраните правни лица кои вршат услуги со хартии од вредност непосредно поврзани со тргување со средствата на пензиските фондови, заради сигурност дека тие провизии се потполно конкурентни со провизиите што ги наплатуваат други правни лица за слични трансакции. Заради заштита на интересите на членовите на пензиските фондови Агенцијата може да забрани поврзано лице на друштвото да врши услуги со хартии од вредност непосредно поврзани со тргување со средствата на пензиските фондови.

(3) Заради обезбедување на конкурентноста од став (2) од овој член, изборот на домашни правни лица кои можат да вршат услуги со хартии од вредност се врши врз основа на: најниска провизија, обем на тргување, кадровска, техничка и организациона оспособеност. За да биде избрано домашното правно лице треба да има вработено најмалку двајца овластени брокери, со најмалку 2 години работно искуство како овластен брокер.

(4) Агенцијата ги пропишува потребниот обем на тргување, кадровската, техничката и организационата оспособеност.

(5) Изборот на правни лица кои вршат услуги со хартии од вредност се врши за период од една година, според постапката пропишана во овој член.

(6) Агенцијата дава согласност на договорите склучени меѓу друштвото и правните лица кои вршат услуги со хартии од вредност. Со договорот друштвото до Агенцијата го доставува и тарифникот за провизии.

Член 121

Сите други трошоци во врска со управување со доброволен пензиски фонд што не се покриени со провизии, надоместоци или давачки утврдени во овој закон, се на товар на друштвото кое управува со тој доброволен пензиски фонд.

ГЛАВА 12

РАБОТЕЊЕ СО СМЕТКИ И ПРОЦЕНКА НА СРЕДСТВАТА НА ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД

Член 122

(1) Придонесите, пренесените средства и сите приноси од нивното инвестирање се распоредуваат на индивидуални сметки кои гласат на име на членовите на доброволните пензиски фондови.

(2) Евиденцијата на индивидуалните сметки во доброволниот пензиски фонд ја води друштвото кое управува со тој фонд.

Член 123

(1) За евиденција на индивидуалните сметки и средствата на доброволните пензиските фондови се користат сметководствени единици.

(2) При вршењето на процена, една сметководствена единица претставува пропорционален дел во вкупните нето средства на тој пензиски фонд.

(3) Вредноста на вкупниот број сметководствени единици на доброволниот пензиски фонд секогаш е еднаква на вкупната вредност на нето средствата на тој фонд, пресметана согласно член 124 од овој закон.

(4) Средствата од став (1) од овој член можат да се претворат и во делови од сметководствена единица, а вредноста на средствата од индивидуалната сметка на членот на доброволниот пензиски фонд исто така, може да се изрази во дел од сметководствена единица.

Член 124

(1) Вредноста на средствата на доброволниот пензиски фонд се утврдува врз основа на пазарната вредност на секое поединечно средство.

(2) Вредноста на нето средствата на доброволниот пензиски фонд се утврдува со намалување на обврските на пензискиот фонд, освен обврските кон членовите на пензискиот фонд, од вредноста на средствата на пензискиот фонд.

(3) Начинот на процена на средствата на доброволните пензиски фондови и пресметување на вредноста на нивните нето средства поблиску го пропишува Агенцијата, по претходно мислење од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија.

Член 125

(1) Претворањето на средствата од придонесите во сметководствени единици се врши на претходно утврдени датуми (датуми на процена), врз основа на вредноста на сметководствените единици на тој датум. Датумот на процена секогаш е во последниот работен ден секој месец. Агенцијата пропишува кратки рокови на датум на процена, доколку капитално финансираното пензиско осигурување и финансискиот пазар наметнуваат потреба.

(2) Вредноста на една сметководствена единица на првиот датум на процена по првата уплата на придонеси во доброволен пензиски фонд поблиску ја пропишува Агенцијата.

(3) Сè до претворањето на придонесите во сметководствени единици, истите се чуваат на посебна сметка на доброволен пензиски фонд. Каматата на тие средства претставува приход на доброволниот пензиски фонд.

Член 126

(1) Вредноста на нето средствата на доброволниот пензиски фонд се пресметува на секој датум на процена, за што веднаш се известува Агенцијата.

(2) На секој датум на процена се пресметува и вредноста на сметководствената единица на тој пензиски фонд, за што друштвото веднаш ја известува Агенцијата.

(3) Пресметките од став (1) и (2) од овој член ги врши друштвото и тие се предмет на контрола на Агенцијата.

(4) Друштвото е должно да ја промени проценетата вредност за одредена хартија од вредност по барање на Агенцијата доколку таа при контролата утврди дека друштвото при проценката користело несоодветно пресметана цена за хартијата од вредност или објективната вредност не одговара на вистинската состојба на пазарот, како и кога се загрозени интересите на членовите.

Член 127

(1) На крајот на јуни и декември секоја година друштвото кое управува со некој доброволен пензиски фонд е должно да го утврди приносот за претходните 36 месеци, согласно став (2) од овој член. Во случај еден доброволен пензиски фонд да не примал придонеси за период од 36 месеци, а примал придонеси за период од 12 месеци, на крајот на јуни и декември ќе се утврди приносот за 12 месеци, или ако примал придонеси за 24 месеци, за тој временски период. Податоците за приносот се доставуваат до Агенцијата која може јавно да ги објавува.

(2) Принос на доброволниот пензиски фонд претставува разлика меѓу вредноста на сметководствената единица на последниот датум на процена во месеците утврдени во став (1) од овој член и вредноста на единицата на последниот работен ден во месецот на крајот на 12, 24, или 36-месечен период, во сооднос со вредноста на единицата на последниот работен ден во месецот на крајот на 12, 24, или 36 месечен период, во зависност од конкретниот случај. Приносот се изразува во проценти.

Член 128

Агенцијата поблиску ги уредува:

а) Методологијата на пресметување на приносот на доброволните пензиски фондови и методите за заокружување на тие вредности.

б) Датумот на кој друштвото е должно да ја извести Агенцијата за вредноста на нето средствата на доброволниот пензиски фонд, прецизната методологија за утврдување на датумите на крајот на јуни и декември со чија состојба ќе се прават пресметките, методологијата за процената, вредноста на сметководствена-

та единица, приносот на односниот пензиски фонд и за начинот на таквото извештавање.

Член 129

(1) Сметководството на друштвата и на доброволните пензиски фондови се врши во согласност со законите и со меѓународните сметководствени стандарди.

(2) Агенцијата поблиску го пропишува сметковниот план, формата и содржината на основните финансиски извештаи, дополнителните извештаи за доброволните пензиски фондови, како и содржината на одделните сметки во сметковниот план за пензиските фондови.

(3) Агенцијата поблиску ја пропишува формата и содржината на финансиските извештаи на друштвата.

ГЛАВА 13

ИНВЕСТИРАЊЕ НА СРЕДСТВАТА НА ДОБРОВОЛЕН ПЕНЗИСКИ ФОНД

Член 130

(1) Средствата на доброволните пензиски фондови се инвестираат согласно одредбите од овој закон, согласно инвестиционата стратегија и со цел остварување на највисок принос единствено во корист на членовите на доброволниот пензиски фонд, врз основа на следните принципи:

- а) сигурност на средствата на доброволниот пензиски фонд;
- б) диверсификација на ризикот од инвестициите и
- в) одржување на адекватна ликвидност.

(2) Инвестирање извршено заради некои други цели претставува повреда на обврските на друштвото.

Член 131

(1) Врз основа на одредбите од член 132 и 133 од овој закон, средствата на доброволниот пензиски фонд можат да се инвестираат само во следните видови инструменти:

- а) банкарски депозити во банки кои имаат дозвола издадена од Народната банка на Република Македонија, доколку носат камата;
- б) обврзници и други хартии од вредност што ги издала или за кои гарантира Народната банка на Република Македонија;
- в) сертификати за депозит, комерцијални записи и обврзници издадени или гарантирани од банки кои имаат дозвола издадена од Народната банка на Република Македонија;
- г) хартии од вредност врз основа на хипотека издадени од банки кои имаат дозвола издадена од Народната банка на Република Македонија;
- д) обврзници и други хартии од вредност што ги издава или за кои гарантира Република Македонија;
- ѓ) акции издадени врз основа на одобрение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија од домашни акционерски друштва кои не се инвестициони фондови, кои котираат на официјалниот пазар на берзата на долгорочни хартии од вредност или на друг организиран пазар на хартии од вредност во Република Македонија што го контролира Комисијата;
- е) обврзници издадени врз основа на одобрение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, од домашни акционерски друштва кои не се банки, кои котираат на официјалниот пазар на берзата на долгорочни хартии од вредност или на друг организиран пазар на хартии од вредност во Република Македонија што го контролира Комисијата;

ж) комерцијални записи издадени од акционерски друштва во Република Македонија кои не се банки;

з) документи за удел и акции на инвестициони фондови во Република Македонија кои имаат одобрение од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија;

с) обврзници и други хартии од вредност издадени од странски влади и централни банки на земјите членки на Европската унија и земјите членки на ОЕЦД;

и) должнички хартии од вредност издадени од Европската централна банка, Европската инвестициона банка и Светската банка;

ј) должнички хартии од вредност кои имаат рејтинг препорачлив за инвестирање според меѓународни кредитни рејтинг агенции, издадени од единиците на локалната самоуправа, недржавни, странски компании или банки од земјите членки на ЕУ и земјите членки на ОЕЦД;

к) акции издадени од странски компании или банки кои имаат рејтинг препорачлив за инвестирање според меѓународни кредитни рејтинг агенции, со кои се тргува на главните берзи во земјите членки на ЕУ и земјите членки на ОЕЦД;

л) документи за удел, акции и други хартии од вредност издадени од овластени отворени и затворени инвестициони фондови со седиште во земја членка на ЕУ и земјите членки на ОЕЦД;

љ) друг вид на вложување согласно актите на Агенцијата, под услов тоа да не е во спротивност со член 134 од овој закон, по претходно мислење на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија.

(2) Тргувањето со хартиите од вредност на пензиските фондови се врши на регулирани секундарни пазари, на пазари преку шалтер и на примарни пазари за инструментите кои ги исполнуваат условите од овој член.

(3) Средствата на доброволните пензиски фондови можат да се користат за инвестирање во инструменти кои ги исполнуваат условите пропишани од Агенцијата за:

а) условите што треба да ги исполнат регулираните секундарни пазари на капитал каде што се тргува со средствата од овие пензиските фондови;

б) квалитетот на акциите, обврзниците и други инструменти во кои се вложени средствата на пензиските фондови и

в) земјите или групите на земји во кои можат да се инвестираат средствата на пензиските фондови.

Член 132

(1) Агенцијата ги пропишува највисоките износи на вложувања во една компанија, односно трговско друштво или во еден инструмент, во кои можат да се инвестираат средствата на еден пензиски фонд, по претходно мислење на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија.

(2) Агенцијата го пропишува највисокиот износ на некој вид инструмент во кој може да бидат вложени средствата на пензискиот фонд, по претходно мислење на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија.

(3) Агенцијата го пропишува највисокиот износ на вложувања во инструменти од иста економска група регистрирана во Република Македонија, земјите членки на Европската унија или земјите членки на ОЕЦД, по претходно мислење на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија.

(4) Агенцијата не може да пропишува најниски износи во кои задолжително мора да се вложат средствата на доброволен пензиски фонд.

(5) Агенцијата може да врши намалување на износите од став (1), (2) и (3) од овој член и на износите од член 133 од овој закон, по претходно известување упатено до сите друштва за управување со пензиски фондови најмалку 180 дена пред таквото намалување.

Член 133

Вложувањата во одделни видови инструменти согласно член 131 став (1) од овој закон подлежат на следните ограничувања:

а) најмногу 50% од вредноста на средствата на доброволен пензиски фонд можат да се вложуваат во инструменти на странски издавачи на финансиски инструменти надвор од Република Македонија. Во рамките на ова ограничување најмногу 30% од вредноста на средствата на доброволниот пензиски фонд можат да се вложуваат во инструменти наведени во член 131 став (1) точка j), к) и л) од овој закон;

б) најмногу 80% од вредноста на средствата на доброволен пензиски фонд можат да се вложат во инструменти наведени во член 131 став (1) точки б) и д) од овој закон;

в) најмногу 60% од вредноста на средствата на доброволен пензиски фонд можат да се вложат во инструментите од член 131 став (1) точки а), в) и г) од овој закон;

г) најмногу 40% од вредноста на средствата на доброволен пензиски фонд можат да се вложат во инструментите наведени во член 131 став (1) точки е) и ж) од овој закон;

д) најмногу 30% од вредноста на средствата на доброволен пензиски фонд можат да се вложат во инструментите наведени во член 131 став (1) точка ф) од овој закон и

ѓ) најмногу 5% од вредноста на средствата на доброволен пензиски фонд можат да се вложат во инструментите наведени во член 131 став (1) точка з) од овој закон.

Член 134

Средствата на доброволен пензиски фонд не смеат да се инвестираат во следните видови инструменти:

а) акции, обврзници и други хартии од вредност кои не котираат на официјален пазар или со кои јавно не се тргува;

- б) инструменти со кои не може правно да се располага;
- в) материјални добра кои ретко котираат на организирани пазари и чија процена е несигурна, како на пример антиквитети, уметнички дела и моторни возила;
- г) недвижен имот и каков било удел во недвижен имот освен хартии од вредност издадени врз основа на хипотека и посредно вложување преку отворени и затворени инвестициони фондови;
- д) акции, обврзници и други хартии од вредност издадени од:
- 1) акционер на друштвото;
 - 2) чувар на имот на доброволниот пензиски фонд и
 - 3) поврзани лица со субјектите наведени во потточките 1) и 2) на оваа точка;
- ѓ) фјучерс-договори, опциски договори, форвард договори и други деривативни инструменти и
- е) други инструменти пропишани од Агенцијата по претходно мислење на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, во кои вложувањето би било спротивно на интересите на членовите на пензиските фондови.

Член 135

(1) Во случај на кршење на одредбите од овој закон како резултат на промена на пазарните цени, промени на девизните курсеви на странските валути, промени на организационите или економските односи меѓу субјектите во кои се вложени средства на доброволен пензиски фонд, други околности надвор од непосредната контрола на односното друштво за управување со доброволни пензиски фондови, тогаш друштвото кое управува со фондот е должно веднаш да ја извести Агенцијата, да запре со вложување во тој инструмент и да преземе мерки за усогласување на инвестиционите активности на доброволниот пензиски фонд, со одредбите од овој закон.

(2) По исклучок од став (1) од овој член, друштвото кое управува со пензискиот фонд не е должно веднаш да преземе мерки за коригирање на пречекорувањата на инвестиционите ограничувања утврдени во овој закон, доколку поединечното пречекорување не е поголемо од 20% од ограничувањето и збирот на сите пречекорувања не надминува 5% од нето вредноста на средствата на доброволниот пензиски фонд.

(3) Друштвото кое управува со пензискиот фонд е должно да изврши усогласување на инвестиционата активност на доброволниот пензиски фонд со кој управува со условите од овој закон во рок од 180 дена сметано од датумот на стореното прекршување или од датумот на процена на средствата на пензискиот фонд кога станало јасно дека постои прекршување од овој закон, во зависност од тоа кое дејствие прво настапило.

(4) На барање на друштвото кое управува со пензискиот фонд, доставено во рок од 30 дена по датумот на стореното прекршување од овој закон, Агенцијата има право да го продолжи рокот од став (3) од овој член за најмногу 180 дена,

ако тоа продолжување е неопходно заради заштита на интересите на членовите на пензискиот фонд.

Член 136

Друштвото не смее:

а) да ги продава средствата на доброволниот пензиски фонд на самото себе, на задолжителниот пензиски фонд со кој управува, на чуварот на имот кој ги чува неговите средства, на странските менаџери на средства, на осигурителите кои имаат професионални пензиски шеми вклучени во тој доброволен пензиски фонд и поврзано лице со некое од овие лица, освен по пат на трансакција извршена преку берза на хартии од вредност овластена од страна на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија односно соодветен надлежен орган во случај на инвестирање на средствата во странство кога не знае или не претпоставува кој е купувачот;

б) да купува, со средствата на доброволниот пензиски фонд, средства од лицата наведени во точката а) од овој став, освен по пат на трансакција извршена преку берза на хартии од вредност овластена од страна на Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија односно соодветен надлежен орган во случај на инвестирање на средствата во странство кога не знае или не претпоставува кој е продавачот;

в) да ги користи средствата на доброволниот пензиски фонд за одобрување заеми и гаранции.

Член 137

(1) Друштвото, акционерите на друштвото, чуварот на имот, менаџерите на средствата, членовите на управниот одбор и на надзорниот одбор и кое било лице, вклучувајќи ги вработените во Агенцијата, кои како резултат на службена положба добиле информација за инвестирањето на средствата на доброволниот пензиски фонд или за планирано инвестирање, а таквата информација не била официјално објавена на пазарот и можела да влијае на цените на котираните инструменти, должни се информацијата да ја чуваат строго доверливо според класифицијата со соодветен степен на тајност согласно закон.

(2) Лицата од став (1) од овој член не смеат непосредно или посредно да ја користат доверливата информација од став (1) од овој член, со цел стекнување корист за себе или за други преку продавање и купување хартии од вредност, освен за доброволниот пензискиот фонд.

(3) Друштвото е должно да ја надомести штетата што директно му била нанесена на доброволниот пензиски фонд од страна на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови, директорите, одговорните лица и другите вработени или ангажирани лица, како резултат на кршење на одредбите од овој закон, а особено одредбите од овој член и од член 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 138, 139, 140, 141 и 142 од овој закон.

(4) Агенцијата го пропишува начинот на спречување на злоупотреба на информациите од став (1) од овој член добиени како резултат на службената положба.

Член 138

(1) Друштвото е должно да управува со средствата на доброволниот пензиски фонд и не смее да го пренесе управувањето на други.

(2) По исклучок од став (1) од овој член, друштвото кое управува со доброволниот пензиски фонд може управувањето со средствата на пензискиот фонд во странство да го довери на менаџер или на менаџери на средства со седиште во странство, доколку истите имаат законско овластување за управување со средства согласно законите на матичната држава.

(3) Во случаите од став (2) од овој член, со статутот на друштвото кое управува со пензискиот фонд се уредуваат критериумите и начинот за пренесување на управувањето со средствата на доброволниот пензиски фонд во странство.

(4) Друштвото е должно да ја известува Агенцијата за промени на менаџерот на средства, но не е должно да бара одобрение за тоа.

(5) Агенцијата поблиску го уредува пренесувањето на управувањето со средствата на доброволниот пензиски фонд на надворешен менаџер на средства.

Член 139

(1) Лицата од член 137 став (1) од овој закон се должни да ја известат Агенцијата за секоја трансакција со хартии од вредност која ја склучиле во свое име и за своја сметка, на секои 180 дена или пократко по барање на Агенцијата.

(2) Агенцијата ја пропишува содржината и начинот на известувањето од став (1) од овој член.

Член 140

(1) Секое друштво кое управува со доброволен пензиски фонд треба да има документ за инвестициона стратегија и да врши негово ревидирање најмалку на секои три години.

(2) Документот за инвестиционата стратегија најмалку треба да содржи методи за мерење на инвестициониот ризик, процеси за управување со ризик и стратегиска распределба на средства.

(3) Агенцијата подетално ја уредува содржината на документот за инвестиционата стратегија.

Член 141

(1) Друштвото кое управува со пензискиот фонд може да се задолжува во име и за сметка на доброволниот пензиски фонд со кој управува исклучиво заради подобрување на ликвидноста на доброволниот пензиски фонд.

(2) Вкупниот износ на позајмените средства не смее да надмине одреден процент од вредноста на средствата на доброволниот пензиски фонд што поблиску го пропишува Агенцијата, но најмногу до 5%.

Член 142

Заради заштита на интересите на членовите на пензиските фондови Агенцијата може да воведи дополнителни ограничувања во врска со инвестирањето, по претходна согласност од Министерството за труд и социјална политика.

ГЛАВА 14

ПЕНЗИСКИ НАДОМЕСТ

Член 143

(1) Член на доброволен пензиски фонд стекнува право на пензиски надомест од доброволно капитално финансирано пензиско осигурување најрано десет години пред возраста за стекнување на право на старосна пензија согласно Законот за пензиско и инвалидско осигурување.

(2) Членот е должен да го направи својот избор од член 144 став (1) од овој закон најдоцна до 70 години возраст. Доколку членот не направи избор, друштвото го известува за обврската за избор.

(3) Пред изборот на начинот на исплата на пензиски надомест, на барање на член, друштвото е должно да го извести за износот на неговата доброволна индивидуална сметка и професионална сметка и за изборот од член 144 од овој закон.

Член 144

(1) Кога член на доброволен пензиски фонд стекнува право на пензиски надомест, целиот износ на акумулираните средства на неговата сметка ќе се искористи, со право на личен избор на членот, за:

а) исплата на вкупниот износ на неговата сметка, еднократно или повеќекратно;

б) купување на пензиски ануитет кој се исплаќа до крајот на животот од посебна институција овластена за оваа цел;

в) програмирани повлекувања обезбедени од друштвото кое управува со доброволниот пензиски фонд каде што тој бил член на денот на пензионирањето и

г) комбинација на опциите наведени во точките а), б) и в) од овој став.

(2) Доколку износот кој се наоѓа на сметката на членот е помал од износот пропишан од Агенцијата, членот има право само на пензискиот надомест од став (1) точка а) од овој член.

Член 145

Во случај на смрт на член на пензиски фонд, средствата од сметката на тој член стануваат дел на оставинска маса на оставителот и со тие средства се постапува согласно Законот за наследување.

Член 146

Кога кај член на доброволен пензиски фонд е утврдена општа неспособност за работа од страна на Комисија за оценка на работната способност при Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија, тој има право, без оглед на возраста, да избере една од можностите за пензиски надомест наведени во член 144 став (1) од овој закон.

Член 147

Обезбедувањето на пензиски надоместоци се врши согласно закон.

ГЛАВА 15

ЧУВАР НА ИМОТ

Член 148

(1) Друштво за управување со доброволни пензиски фондови е должно да избере единствен чувар на имот, на кого ја доверува одговорноста за чување на средствата на доброволниот пензиски фонд. Друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови може да има ист чувар на имот и за доброволниот пензиски фонд и за задолжителниот пензиски фонд.

(2) Доколку доброволниот пензиски фонд има средства надвор од територијата на Република Македонија, чуварот на имот избира и суб-чувар на имот за чување на тие средства, кој е банка или специјализирана депозитарна институција, има дозвола за работа издадена од надлежен орган во земја надвор од Република Македонија и е овластена за таква дејност согласно законите на државата каде што ќе врши чување на средства на доброволниот пензиски фонд. Избраниот суб-чувар на имот мора да има рејтинг препорачлив за инвестирање според реномирани меѓународни кредитни рејтинг агенции. Агенцијата поблиску ги пропишува критериумите за рејтинг на суб-чуварот на имот.

(3) Сите инструменти во кои се вложени средствата на пензискиот фонд мора да се чуваат од страна на чувар на имот. Сите приливи и одливи на парични средства на пензискиот фонд се вршат единствено од сметки на доброволниот пензиски фонд кои се отворени и се водат кај чуварот на имот.

(4) Чуварот на имот може да врши услуги на чување на средства за повеќе доброволни и задолжителни пензиски фондови, но е должен чувањето на средствата, работењето во врска со тие средства и евиденцијата на секој пензиски фонд да ги врши одделно за секој пензиски фонд, одвоено од другите коминтенти и одвоено од сопствените средства, работење и евиденција.

Член 149

(1) Чувар на имот на домашните средства е банка која има дозвола издадена од Народната банка на Република Македонија.

(2) За вршење работи на чување на средства на доброволни пензиски фондови, чуварот на имот мора да ги исполни следните услови:

а) да има најмалку сопствени средства во износ од 9.000.000 евра во денарска противвредност по среден курс на Народната банка на Република Македонија, согласно дефиницијата за сопствени средства во Законот за банките и согласност од Народната банка на Република Македонија за вршење активност на чувар на имот;

б) да не е акционер во друштвото кое управува со доброволниот пензиски фонд чиј имот го чува, ниту акционер во странскиот менаџер на средства на тој доброволен пензиски фонд, ниту акционер во некое поврзано лице со друштвото и да нема никаква капитална поврзаност меѓу овие лица;

в) членовите на управниот одбор или надзорниот одбор на чуварот на имотот и другите вработени во чуварот на имот да не се членови на управниот одбор или надзорниот одбор, генерален директор, директор

или други вработени во друштвото чии средства ги чува, ниту во странскиот менаџер на средства и да не се во исти такви односи со други лица кои се поврзани лица со друштвото или неговиот странски менаџер на средства.

(3) Банката која врши работи на чувар на имот треба да има посебна организациона единица за вршење на тие работи.

Член 150

(1) Чуварот на имотот на доброволен пензиски фонд ги врши следните работи:

а) ги чува безбедно сите хартии од вредност кои претставуваат средства на доброволниот пензискиот фонд;

б) хартиите од вредност кои претставуваат средства на доброволниот пензиски фонд како електронски записи ги води на посебна сметка во Централниот депозитар за хартии од вредност;

в) ги чува документите за порамнување во врска со уплатата на парични средства на банкарската сметка на доброволниот пензиски фонд и исплатата на парични средства од банкарската сметка на доброволниот пензиски фонд;

г) работи како посредник за порамнување на трансакции со хартии од вредност врз основа на налози од друштвото и ги собира и наплаќа приходите од дивиденди, камати и сите други приходи кои произлегуваат од вложувањата на средствата на доброволниот пензиски фонд;

д) осигурува дека договорите во врска со стекнување, инвестирање и пренесување на средствата на доброволниот пензиски фонд се во согласност со овој закон, со статутот на доброволниот пензиски фонд и со налозите кои произлегуваат од трансакциите на друштвото за управување со пензиски фондови и дека тие налози се во согласност со овој закон;

ѓ) соработува и врши надзор на суб-чуварот на имот;

е) пресметува и уплаќа даноци поврзани со инвестициите и доставува барање за поврат и ослободување од данок; и

ж) известува за годишните собранија на акционерите од друштвата и за правата поврзани со сопственоста и ги извршува налозите поврзани со остварување на правата од сопственост.

(2) Сите надоместоци на чуварот на имот ги плаќа друштвото од сопствените средства.

Член 151

(1) Чуварот на имот должен е веднаш, прво усно, а потоа и писмено, да ја известува Агенцијата во случај на сомневање или за непочитување на договорот за чување на имот во кој тој е договорна страна, овој закон или за дејствие спротивно на интересите на членовите на доброволниот пензиски фонд.

(2) Обврската од став (1) од овој член подеднакво се однесува за незаконитости или за други дејствија извршени од страна на друштвото и на друго лице.

(3) Чуварот на имот поднесува извештаи до Агенцијата во врска со своите активности на секои 180 дена или во пократки временски периоди. Агенцијата поблиску ги пропишува периодот, формата, како и видот на податоците кои треба да бидат содржани во извештаите.

Член 152

(1) Друштвото и чуварот на имот мора постојано да имаат договор за чување на имотот. Овој договор задолжително содржи:

а) конкретни функции, обврски и должности на чуварот на имот вклучувајќи ја и неговата одговорност за евиденција и порамнување;

б) степен на одговорност за суб-чувар на имот и

в) сите надоместоци што ги наплатува чуварот на имот.

(2) Изборот на чуварот на имот и договорот од став (1) од овој член подлежат на претходна писмена согласност од Агенцијата.

Член 153

(1) Со договор не може да се ограничи законската одговорност на чуварот на имот и таквите одредби во договор за чување имот се ништовни.

(2) Чуварот на имот одговара за штетите настанати заради неизвршување, несовесно или неправилно извршување на должностите и истите не можат да се покриваат од средствата на доброволниот пензиски фонд.

(3) Чуварот на имот не може да ја пренесе својата одговорност согласно став (2) од овој член и во случај кога извршил пренесување на некои должности на суб-чувар на имот согласно член 148 став (2) од овој закон.

(4) Во случај кога чувар на имот е банка и таа или со неа поврзани лица се акционери во друго друштво, банката е должна да преземе мерки за обезбедување потполна доверливост на податоците.

Член 154

(1) Отказниот рок за раскинување на договорот за чување на имот не може да биде покус од 180 дена, освен во случаите наведени во член 155 од овој закон. Договорната страна која сака да го раскине договорот е должна да достави писмено известување до другата страна и за тоа веднаш да ја известува Агенцијата, наведувајќи ги и причините за раскинување на договорот.

(2) Изборот на друг чувар на имот се врши единствено по претходна писмена согласност од Агенцијата, врз основа на образложено барање со потребните податоци за предложениот чувар на имот кое до Агенцијата го доставува друштвото.

Член 155

(1) Во случај на чуварот на имот да се одземе согласноста за вршење активност на чувар на имот од страна на Народната банка на Република Македонија заради неизвршување неправилно или несовесно извршување на обврските од договорот за чување на имотот или во случаи на стечај или ликвидација над чуварот на имот:

а) друштвото е должно веднаш да ги извести чуварот на имот и Агенцијата дека го раскинува договорот за чување на имот;

б) друштвото е должно веднаш да избере нов чувар на имот и да добие писмена согласност за тоа од Агенцијата и

в) доколку друштвото не постапи согласно точките а) и б) од овој став, Агенцијата може со решение да издаде наредба за промена на чуварот на имот или да назначи нов чувар на имот.

(2) Агенцијата може да му наложи на друштвото промена на чуварот на имот и во случај кога неговата финансиска или организациона структура значително се влошила и претставува потенцијална закана за сигурноста на средствата што се чуваат кај тој чувар на имот, како и заради неизвршување, неправилно или несовесно извршување на обврските од договорот за чување на имотот:

а) друштвото е должно веднаш да го извести чуварот на имот дека го раскинува договорот за чување на имот;

б) друштвото е должно веднаш да избере нов чувар на имот и да добие писмена согласност за тоа од Агенцијата и

в) доколку друштвото не постапи согласно точките а) и б) од овој став, Агенцијата може со решение да издаде наредба за промена на чуварот на имот или да назначи нов чувар на имот.

(3) Народната банка на Република Македонија или друга надлежна институција е должна веднаш да ја извести Агенцијата за влошувањата на финансиската и организационата структура на банката што врши работи на чување на имот, за кое има сознание и смета дека тоа би можело да ги загрози интересите на членовите на доброволниот пензиски фонд. Обемот, содржината и формата на известувањето подетално меѓусебно ги уредува Агенцијата со Народната банка на Република Македонија и со други надлежни институции.

Член 156

(1) Секоја промена на чуварот на имот се врши на начин што ќе обезбеди непрекинато извршување на услугите на чување на средствата на доброволниот пензиски фонд.

(2) Во случај на раскинување на договор за чување на имот, чуварот на имот е должен да ги предаде средствата што му биле дадени на чување и целокупната евиденција и документација во врска со извршувањето на обврските согласно член 150 од овој закон на новиот чувар на имот, во рок кој ќе го договораат договорните страни, но не подоцна од 30 работни дена по склучување на договорот меѓу новиот чувар на имот и друштвото за управување со доброволни пензиски фондови.

Член 157

Над средствата на доброволниот пензиски фонд, депонирани согласно одредбите од овој закон, не смее да се спроведе извршување во постапка против чуварот на имот, тие средства не претставуваат дел од средствата на

чуварот на имот против кој е отворена постапка на стечај или ликвидација и не смеат да бидат предмет на било какво порамнување.

ГЛАВА 16
ОДАНОЧУВАЊЕ

Член 158

(1) Осигурителот се ослободува од плаќање на персоналниот данок на доход пресметан на придонесите на своите вработени или членови уплатени во доброволниот пензиски фонд. Износот на ослободувањето за една календарска година не може да биде поголем од 6 просечни месечни нето плати во Републиката, објавени за претходната година, по вработен или член.

(2) Членот на доброволниот пензиски фонд кој уплаќа сопствени средства во пензискиот фонд, има право на поврат на персоналниот данок на доход пресметан на износот на уплатениот придонес во доброволниот пензиски фонд. Износот на кој се пресметува повратот за една календарска година не може да биде поголем од 6 просечни месечни нето плати во Републиката, објавени за претходната година

(3) Членот на доброволен пензиски фонд за средствата уплатени на негова индивидуална сметка од физичко лице има право на поврат на персоналниот данок на доход пресметан на износот на уплатениот придонес во доброволниот пензиски фонд. Износот на кој се пресметува повратот за една календарска година не може да биде поголем од 6 просечни месечни нето плати во Републиката, објавени за претходната година

(4) Повратот на персоналниот данок на доход на членовите од став (2) и (3) од овој член се врши на годишно ниво директно на доброволната индивидуална сметка на членот на пензискиот фонд, со доставување на барање за поврат на данок од страна на членот или физичкото лице за сметка на членот.

(5) Агенцијата поблиску ги пропишува начинот на вршење на повратот на данокот на индивидуалната сметка на член на доброволен пензиски фонд, како и формата и содржината на барањето од став (4) од овој член, по претходно мислење на Министерството за финансии.

Член 159

(1) Приходите од инвестирање на средствата на доброволните пензиски фондови не се оданочуваат.

(2) Приходите од инвестирање на средствата на доброволните пензиски фондови, распределени по доброволни и професионалните сметки на членовите не се оданочуваат.

Член 160

Услугите од доброволното капитално финансирано пензиско осигурување се ослободени од данок на додадена вредност.

ГЛАВА 17

КАЗНЕНИ И ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

а) КРИВИЧНИ ДЕЛА

Член 161

(1) Одговорно лице во друштво за управување со пензиски фонд коешто со лажно прикажување или прикривање на факти, со доведување во заблуда или на друг незаконит начин издејствува да се донесе одлука во друштвото за незаконито користење или инвестирање на средствата од доброволниот пензиски фонд, па поради тоа ќе биде предизвикана штета врз средствата од доброволниот пензиски фонд, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(2) Ако поради делото од став (1) од овој член, настапила штета врз средствата од пензиски фонд од големи размери, сторителот ќе се казни со затвор од една до десет години.

Член 162

(1) Одговорно лице во чувар на имот коешто со неизвршување или неправилно извршување на своите законски обврски сврзани со безбедно чување на хартиите од вредност кои претставуваат средства на доброволен пензиски фонд, предизвика штета на тие средства, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

(2) Со казната од став (1) од овој член ќе се казни и одговорно лица во чувар на имот кое ќе дозволи спроведување на договор за инвестиционо стекнување или пренос на средствата на доброволниот пензиски фонд за кој знаел дека е незаконит, па поради тоа ќе настапи штета врз тие средства.

(3) Ако поради делото од став (1) од овој член настапила штета врз средствата од доброволниот пензиски фонд од големи размери, сторителот ќе се казни со затвор од една до пет години.

Член 163

Одговорно лице во друштво за управување со доброволни пензиски фондови или друго правно лице што врши работи сврзани со доброволното капитално финансирање на пензиско осигурување, коешто со пречекорување или неизвршување на своите овластувања ќе повреди, одземе или ограничи право на член на доброволен пензиски фонд што му припаѓа според закон, ќе се казни со парична казна или со затвор до три години.

б) ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 164

Порамнување и Комисија за одлучување по прекршок

(1) За прекршоците утврдени во член 165, 166, 167, 168, 169, 170 и 171 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Комисијата за

одлучување по прекршок на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување основана согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување.

(2) Одредбите од Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување кои се однесуваат на порамнување и на Комисијата за одлучување по прекршок ќе се применуваат во постапките во врска со прекршоците пропишани со овој закон.

Член 165

(1) Глоба во износ од 40.000 до 50.000 евра во денарска противредност ќе се изрече за прекршок на друштво за управување со доброволни пензиски фондови или на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови доколку:

- 1) основа повеќе од еден доброволен пензиски фонд, спротивно на член 12 став (1) од овој закон;
- 2) не го уплати капиталот на начин пропишан со член 21 од овој закон;
- 3) основачкиот капитал потекнува од извори што не ги допушта член 22 од овој закон;
- 4) не изврши соодветно усогласување на активностите во рок од 180 дена од промената на организационите односи согласно член 24 од овој закон;
- 5) не побара согласност за секое стекнување или пренос на акции согласно член 27 став (1) од овој закон;
- 6) средствата од сметката на член на доброволен пензиски фонд ги даде во залог, асигнација или ги пренесе во полза на трети лица спротивно на член 101 став (3) од овој закон;
- 7) наплаќа надоместоци на начин и во износи што не се предвидени во член 117 и 118 од овој закон;
- 8) не обезбеди целосна конкурентност на провизиите согласно член 120 од овој закон;
- 9) надомести трошоци спротивно на член 121 од овој закон;
- 10) не ги распоредува придонесите, пренесените средства и приносот од инвестициите на индивидуалните сметки на членовите на доброволните пензиски фондови и не води евиденција согласно член 122 од овој закон;
- 11) не ги претвора средствата од придонеси и пренесените средства во сметководствени единици согласно член 123 од овој закон;
- 12) врши процена на средствата на доброволен пензиски фонд спротивно на правилата содржани во член 124 од овој закон;
- 13) не врши пресметка на нето средствата на фондот и на вредноста на сметководствената единица на секој датум на процена и не ја промени проценетата вредност на одредена хартија од вредност, согласно член 126 од овој закон;

14) го води сметководството на друштвото и доброволен пензискиот фонд спротивно на законите на Република Македонија и на меѓународните сметководствени стандарди во смисла на член 129 од овој закон;

15) инвестира средства од доброволниот пензиски фонд спротивно на принципите, целите и инструментите предвидени во член 130, 131 и 134 од овој закон;

16) продава, купува или користи средства спротивно на ограничувањата од член 136 од овој закон;

17) го пренесе управувањето со средствата на доброволниот пензискиот фонд, спротивно на член 138 став (1) и (2) од овој закон;

18) се задолжува спротивно на целите и ограничувањата од член 141 од овој закон;

19) не избере чувар на имот на кого ја доверува одговорноста за чување на средствата од доброволниот пензискиот фонд или нема постојано договор со чувар на имот согласно член 148 став (1) и (2) и 152 од овој закон;

20) избере чувар на имот кој не ги исполнува условите од член 149 од овој закон;

21) не ги исполни обврските предвидени во член 155 став (1) точки а) и б) и (2) од овој закон; и

22) не обезбеди непрекинато извршување на услугите за чување на средствата на пензискиот фонд согласно член 156 став (1) од овој закон.

(2) Глоба до десеткратен износ од став (1) од овој член ќе се изрече на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови или на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови ако со прекршокот од став (1) од овој член прибавило поголема имотна корист или предизвикало поголема имотна штета на доброволниот пензиски фонд.

(3) Глоба во износот од став (1) од овој член ќе се изрече само на друштво за управување со доброволни пензиски фондови доколку:

1) врши дејности што не се предвидени во член 16 став (1) од овој закон;

2) не го зголеми акционерскиот капитал согласно член 19 став (2) од овој закон;

3) не го одржува и не го зголеми акционерскиот капитал пресметан по методологија утврдена од Агенцијата и не одржува ликвидни средства во износ не помал од процентот од основачкиот капитал согласно член 23 став (1) и (2) од овој закон;

4) управува со задолжителен пензиски фонд без одобренијата од Агенцијата од член 67 став (1) од овој закон; и

5) поднесе барање за одобрение за дозвола за вршење на дејност - управување со задолжителни пензиски фондови и во поднесената

документација приложи неточни податоци спротивно на член 67 став (2) од овој закон;

(4) Глоба до десеткратен износ од став (1) од овој член ќе се изрече на друштвото за управување со доброволни пензиски фондови ако со прекршокот од став (1) од овој член прибавило поголема имотна корист или предизвикало поголема имотна штета на доброволниот пензиски фонд.

(5) Глоба во износот од став (1) од овој член ќе се изрече само на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови:

1) врши дејности што не се предвидени во член 16 став (2) од овој закон;

2) не го зголеми акционерскиот капитал согласно член 20 став (2) од овој закон; и

3) не го одржува и не го зголеми акционерскиот капитал пресметан по методологија утврдена од Агенцијата и не одржува ликвидни средства во износ не помал од процентот од основачкиот капитал согласно член 23 став (3) и (4) од овој закон;

(6) Глоба до десеткратен износ од став (1) од овој член ќе се изрече на друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови ако со прекршокот од став (1) од овој член прибавило поголема имотна корист или предизвикало поголема имотна штета на доброволниот пензиски фонд.

(7) Глоба во износот од став (1) од овој член ќе се изрече само на друштво за управување со задолжителни пензиски фондови:

1) управува со доброволен пензиски фонд без одобренијата од Агенцијата од член 61 став (1) од овој закон; и

2) поднесе барање за дозвола за вршење на дејност - управување со доброволни пензиски фондови и во поднесената документација приложи неточни податоци спротивно на член 61 став (2) од овој закон;

(8) Глоба до десеткратен износ од став (1) од овој член ќе се изрече на друштвото за управување со задолжителни пензиски фондови ако со прекршокот од став (1) од овој член прибавило поголема имотна корист или предизвикало поголема имотна штета на доброволниот пензиски фонд.

(9) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противредност ќе се изрече за прекршок од став (1) од овој член и на одговорно лице во друштвото за управување со доброволни пензиски фондови или во друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови, за прекршокот од став (3) од овој член на одговорно лице во друштвото за управување со доброволни пензиски фондови, за прекршокот од став (5) од овој член на одговорно лице во друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови, за прекршокот од став (7) од овој член на одговорно лице во друштвото за управување со задолжителни пензиски фондови.

(10) Глоба до двојниот износ од став (9) од овој член ќе се изрече на одговорното лице во друштво од став (9) од овој член ако прекршокот го сторил од користољубие.

Член 166

(1) Глоба во износ од 20.000 до 30.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на друштво за управување со доброволни пензиски фондови или на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови доколку:

- 1) ги користи своите средства за намени забранети со член 32 од овој закон;
- 2) не ги исполнува барањата предвидени во член 33 од овој закон;
- 3) не основа организациона единица за внатрешна ревизија согласно член 34 од овој закон;
- 4) не назначи надворешен овластен ревизор со добри референци и не објави извадок од ревидираниот финансиски извештај со мислење на овластениот ревизор согласно член 35 од овој закон;
- 5) не воспостави индивидуална сметка согласно член 95 став (1) од овој закон;
- 6) не ги пренесе средствата од постојниот во идниот пензиски фонд согласно член 97 став (1) од овој закон;
- 7) дава или објавува погрешни информации за фондот, кои можат да ги доведат во заблуда постојните или идните членови на фондот или дава изјави или предвидувања за идните инвестициони резултати за пензиски фонд, како и не достави на одобрување до Агенцијата или објави неодобрен материјал за маркетинг и не постапи по решението на Агенцијата во смисла на член 107 став (1), (2), (4) и (5) од овој закон;
- 8) применува постапки на маркетинг на пензиски фондови забранети со член 112 од овој закон;
- 9) не ја исполнува обврската за редовно информирање на членовите на доброволниот пензиски фонд согласно член 114 од овој закон;
- 10) не доставува информации и податоци на Агенцијата или доставува погрешни информации и податоци согласно член 116 од овој закон;
- 11) не ги извести Агенцијата и сите членови на пензискиот фонд за секоја промена на висината на надоместоците, на начин и во рокови предвидени во член 119 од овој закон;
- 12) не го утврди приносот за пензискиот фонд со кој управува согласно член 127 од овој закон;
- 13) инвестира средства од доброволниот пензиски фонд спротивно на ограничувањата предвидени со член 132 и 133 од овој закон;
- 14) не ја извести Агенцијата кога сака да го откаже договорот за чување на имот согласно член 154 став (1) од овој закон; и
- 15) не постапува согласно став и мислењата изнесени во актите на Агенцијата;

(2) Глоба до петкратен износ од став (1) од овој член ќе се изрече на друштвото за управување со пензиски фондови ако со прекршокот од став (1) од овој член прибавило поголема имотна корист или предизвикало поголема имотна штета за пензискиот фонд.

(3) Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок од став (1) од овој член и на одговорно лице во друштвото за управување со пензиски фондови.

(4) Глоба до двојниот износ од став (3) од овој член ќе се изрече на одговорното лице во друштвото за управување со пензиски фондови ако прекршокот од став (1) од овој член го сторил од користољубие.

Член 167

(1) Глоба во износ од 9.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на друштво за управување со доброволни пензиски фондови или на друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови доколку:

1) одбие зачленување на лице кое ги исполнува условите пропишани со член 94 став (1) од овој закон;

2) не ги обезбеди правата на членот на пензиски фонд кој престанал да уплаќа придонеси во фондот пред пензионирањето согласно член 99 од овој закон;

3) врши маркетинг на пензиски фонд на лице во неговите работни простории спротивно на член 108 став (1) од овој закон;

4) склучува договор за членство со физичко лице без посредство на агент спротивно на член 109 став (1) од овој закон;

5) не ги почитува барањата во врска со објавување информативен проспект содржани во член 113 став (1), (2), (3) и (4) од овој закон;

6) не му овозможи увид во информативниот проспект и во статутот на својот фонд на секое лице кое ќе се пријави за членство во тој фонд или на свој член спротивно на член 113 став (5) и (6) од овој закон;

(2) Глоба до петкратен износ од став (1) од овој член ќе се изрече на друштвото за управување со пензиски фондови ако со прекршокот од став (1) од овој член прибавило поголема имотна корист или предизвикало поголема имотна штета за доброволниот пензиски фонд.

(3) Глоба во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок од став (1) од овој член и на одговорно лице во друштвото за управување со пензиски фондови.

(4) Глоба до двојниот износ од став (3) од овој член ќе се изрече на одговорното лице во друштвото за управување со пензиски фондови ако прекршокот од став (1) од овој член го сторил од користољубие.

Член 168

(1) Глоба во износ од 40.000 до 50.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на чувар на имот доколку :

- 1) не ги врши чувањето на средствата, работењето во врска со тие средства и евиденцијата на пензиските фондови поодделно за секој пензиски фонд, одвоен од другите коминтенти и одвоен од сопствените средства, работење и евиденција согласно член 148 став (4) од овој закон;
- 2) не ги исполнува условите од член 149 од овој закон;
- 3) не ги врши работите од член 150 од овој закон;
- 4) не ја извести веднаш Агенцијата во случај на непочитување на договорот за чување на имот, законот или за дејствие спротивно на интересите на членовите на пензискиот фонд, извршено од страна на друштвото или на било кое друго лице согласно член 151 од овој закон;
- 5) ги покрива штетите од средствата на пензискиот фонд спротивно на член 153 став (2) од овој закон;
- 6) не обезбеди потполна доверливост на податоците согласно член 153 став (4) од овој закон;
- 7) не ја извести Агенцијата кога сака да го откаже договорот за чување на имот согласно член 154 став (1) од овој закон; и
- 8) во случај на раскинување на договорот за чување имот, не ги исполни обврските од член 156 став (2) од овој закон.

(2) Глоба до десеткратен износ од став (1) од овој член ќе се изрече на чувар на имот ако со прекршокот од став (1) од овој член прибавил поголема имотна корист или предизвикал поголема имотна штета.

(3) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок од став (1) од овој член и на одговорно лице во чуварот на имот.

(4) Глоба до двојниот износ од став (3) од овој член ќе се изрече на одговорното лице во чуварот на имот ако прекршокот од став (1) од овој член го сторил од користољубие.

Член 169

Глоба во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на агент на друштво доколку:

- 1) не се придржува кон обврските и ограничувањата предвидени во член 109 став (2) , (4) и (5) од овој закон; и
- 2) остварува контакти спротивно на член 110 од овој закон.

Член 170

Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичко лице доколку:

- 1) има повеќе од една доброволна индивидуална сметка или повеќе од една професионална сметка, спротивно на член 95 став (2) од овој закон; и
- 2) не се придржува кон обврските и ограничувањата предвидени во член 109 став (3) и (6) од овој закон.

Член 171

(1) Глоба во износ од 5.000 до 7.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице кое е осигурител на професионална пензиска шема доколку:

- 1) не ги обезбеди информациите предвидени во член 85 став (3) и 88 став (1) од овој закон;
- 2) организира повеќе професионални пензиски шеми, спротивно на член 87 од овој закон;
- 3) не ги сноси надоместоците за членовите на пензискиот фонд кои учествуваат во неговата професионална шема, согласно член 89 од овој закон;
- 4) го направи изборот спротивно на интересите на учесниците во неговата професионална пензиска шема или вовеле механизми за ограничување на правата на учесниците во неговата професионална пензиска шема спротивно на член 90 од овој закон.

(2) Глоба до петкратен износ од став (1) од овој член ќе се изрече на правното лице кое е осигурител на професионална пензиска шема ако со прекршокот од став (1) од овој член прибавило поголема имотна корист или предизвикало поголема имотна штета за учесниците на пензиската шема.

(3) Глоба во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок од став (1) од овој член и на одговорно лице во осигурителот.

(4) Глоба до двојниот износ од став (3) од овој член ќе се изрече на одговорното лице во осигурителот ако прекршокот од став (1) од овој член го сторил од користољубие.

Член 172

(1) Глоба во износ од 20.000 до 30.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице кое се пријавило за дозвола за основање друштво и во поднесената документација приложило неточни податоци спротивно на член 30 и 55 став (1) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок од став (1) од овој член и на одговорно лице во правното лице.

(3) Надлежен орган за изрекување на прекршочните санкции од став (1) и (2) од овој член е надлежниот суд.

ГЛАВА 18

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 173

Агентите на друштво за управување со задолжителен пензиски фонд основано пред влегувањето во сила на овој закон треба да полагаат дополнителен испит за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување и да се пререгистрираат во Регистарот на агенти, доколку тоа друштво основа и доброволен пензиски фонд.

Член 174

(1) Барањата од член 54 став (1), 61 став (2) и 67 став (2) од овој закон се поднесуваат од датумот определен од Агенцијата, за што согласност дава Владата на Република Македонија.

(2) Агенцијата утврдува еден датум за сите друштва пред кој не може да се преземаат активности на маркетинг и испитување на јавното мислење за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување.

Член 175

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 180 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 176

Против одлука на Управниот одбор на Агенцијата незадоволните лица можат да поднесат жалба до Управниот суд на Република Македонија за решавање во втор степен.

Член 177

Одредбите од член 102, 103, 104 и 105 од овој закон ќе отпочнат да се применуваат од денот на пристапувањето на Република Македонија во Европската Унија.

Член 178

Агенцијата може да воведи различни ограничувања во врска со инвестирањето од денот на пристапувањето на Република Македонија во Европската Унија.

Член 179

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.